

GRONINGER ONDERNEMERS COURANT

Camperbouwer Jorn:
"Duurzaamheid zit in
ons DNA, en dus óók
in ons pand"

p.7

AL HET NIEUWS OVER DE HANDEL EN ECONOMIE VAN GRONINGEN

Wethouder Carine Bloemhoff
"We willen nog meer
samenwerking met
ondernemers"
p.11

p.4

Stadscafé Pronk zag energie-
rekening verdrievoudigen

p.5

Dubbele primeur voor
Groningen: ondernemers
leggen een bos aan op Zuidoost

p.15

Aletta Solutions: gesprekje met
computer in plaats van saaie
vragenlijsten

p.16

Cybercriminaliteit:
1 op de 8 bedrijven
slachtoffer

Column

Wake-up call: tijd voor een noodplan energie

“Veel ondernemers kijken momenteel met angst en beven naar de ontwikkeling van de energieprijzen. Er zijn grote zorgen over het moment dat energiecontracten aflopen en verlengd moeten worden tegen de actuele marktprijzen.

Ook als WEST vragen wij ons af wat we voor onze leden kunnen betekenen. Het belangrijkste is om nu de stormbal te hijsen. In Groningen moeten we er alles aan doen om schade te beperken en dus om zo snel mogelijk én massaal in actie te komen om de energieproblemen het hoofd te bieden.

Gelukkig zijn we in Groningen al jaren bezig met het verduurzamen van bedrijfspanden en hebben we hier een partij als Groningen Werkt Slim die individuele ondernemers adviseert over duurzaamheidsmogelijkheden en het energieverbruik.

Ondertussen is er ook de dreiging van netcongestie. In Brabant en Limburg zit het elektriciteitsnet al vol en ook in steden als Leeuwarden kunnen nieuwe bedrijven geen netaansluitingen krijgen. Netcongestie dreigt nu ook op enkele terreinen in Groningen.

Tijd voor een noodplan dus. Samen met de onderzoekers en studenten van EnTranCe/Hanzehogeschool is een plan gemaakt om komende maanden bij Groningse bedrijven de energie-situatie in beeld te brengen zodat we zinnige dingen kunnen zeggen over netsharing, kabel pouling, inzet van eigen opwek en gezamenlijk organiseren van energieopwek en -opslag bijvoorbeeld in batterijen. Maar ook zal de kennis van installateurs, leveranciers en de netbeheerder ingezet worden om te voorkomen dat werkgelegenheid verloren gaat. Het noodplan moet erop gericht zijn om tempo te maken en zo snel mogelijk maatregelen te nemen.

Overigens ben ik blij dat wij in Groningen al lang en op vele fronten samenwerken. Die samenwerking is geen automatisme, daar moet je hard voor werken. In de praktijk blijkt daarbij ook dat er veel lastige problemen zijn, waar niemand een snel antwoord op heeft. Het is onbegrijpelijk dat opwekkers van elektriciteit met zonnepanelen nu hun overschotten niet kunnen leveren aan de buurman die tekorten heeft. Graag vragen we ook aandacht voor de tijd die nodig is om aansluitingen van netbeheerders aan te passen.

Niks doen is geen optie. Met elkaar moeten we oplossingen bedenken waar ook de rest van Nederland iets aan heeft. Groningen is toch zeker de energiehoofdstad van Nederland en huisvest de Energieacademie! Er moet echt veel gebeuren. En zo snel mogelijk. Het erkennen van de noodzaak voor een stormbal is een goed begin!”

Klaas Holtman,
voorzitter Bedrijvenvereniging WEST

Colofon

Groninger Ondernemers Courant

Hoofdredacteur: Hans de Preter

Redactie: Marieke Bos, Leanne de Munnik,
Anniek Ypenga, Remco van Veluwen

Vormgeving: Buenaparte

Fotografie: Jan Buwalda en Persbureau Tammeling

Uitgever: Ondernemersfonds Groningen

Drukwerk: Drukkerij Scholma Bedum

Oplage: 11.000

Correspondentieadres: info@groc.nl

De GROC is een uitgave van het Ondernemersfonds Groningen, is samenwerking met de bedrijvenverenigingen WEST, Zuidoost, VBNO, GCC, Haren en Ten Boer en Groningen Bereikbaar, Groningen Werkt Slim, de gemeente Groningen en Founded in Groningen.

Centrummanager Daphne de Haan

‘Manusje van alles’
voor gemeente én
ondernemers Haren

Haren heeft eindelijk weer een centrummanager: Daphne de Haan. Als centrummanager is De Haan de schakel tussen de gemeente en de ondernemers in het dorp. “Ik omschrijf mezelf weleens oneerbiedig als een soort ‘manusje van alles’, maar eigenlijk dekt dat wel de lading: ik ben aanspreekpunt, aanjager, organisator, doorgeefluik en promotor ineen.”

Daphne de Haan was al geen onbekende in Haren. Nadat ze eerder op de Brinkhorst een brasserie runde, staat ze sinds 2017 samen met haar echtgenoot Willem Riemens aan het roer van Bistro Heerlijk, middenin het dorpscentrum. Ze is een echte regelneef, blijkt wel, want sinds 2017 is ze ook al bestuurslid van de Vereniging Ondernemend Haren.

Dus toen de gemeente Groningen een centrummanager zocht, dacht jij: dit is wat voor mij?

“Ja, eigenlijk is deze rol me op het lijf geschreven. Ik ben natuurlijk zelf ondernemer dus daardoor weet ik precies wat er reilt en zeilt én heb ik al het vertrouwen van veel collega-ondernemers. En door mijn werk als bestuurslid van Ondernemend Haren was ik ook al nauw betrokken bij allerlei activiteiten én speelde ik ook al een rol bij de sfeervolle aankleding van het dorp. Dus veel wat van ik nu doe, deed ik eigenlijk ook al. Al is het wel fijn dat ik nu de officiële pet van centrummanager draag zodat het voor iedereen duidelijk is dat ze bij mij moeten zijn.”

Waarvoor kunnen ondernemers bij je aankloppen?

“Eigenlijk voor alles wat er in het centrum speelt. Als aanspreekpunt ben ik voor de ondernemers ook de contactpersoon naar de gemeente toe, en andersom. Ik zorg dan ook voor de communicatie tussen beide partijen. Met een nieuwsbrief die we langs de winkels brengen communiceren wij waar we mee bezig zijn. Ook heb ik het initiatief genomen tot een appgroep:

daar zitten al 100 van de 120 ondernemers in. Zo’n appgroep kan ik elk dorp en elke winkelstraat aanraden: je communiceert snel en makkelijk en het zorgt nog voor verbinding ook.”

Wat is je grootste uitdaging?

“Haren is natuurlijk al een fantastisch dorp: we hebben een prachtig aanbod van leuke en goede winkels, het is sfeervol, gezellig en kleinschalig én winkeliers hebben hier nog alle aandacht voor de klant. Maar het kan natuurlijk altijd beter. Groener ook. Met meer bomen, groen en heggetjes. Tegelijkertijd willen we van het betaald parkeren af. Haren is het enige dorp in de provincie Groningen waar je moet betalen om te parkeren. Ook de leegstand is een uitdaging. Als oplossing ben ik net een campagne gestart om mensen te vinden die interesse hebben in het beginnen van een franchisewinkel.”

Je bent sinds begin van dit jaar centrummanager; wat heeft dat al opgeleverd?

“Mijn toegevoegde waarde zit ‘m in het feit dat ik benaderbaar en toegankelijk ben. Mensen kunnen zo even bij me binnenlopen en dat gebeurt dan ook. En het is afgelopen maanden al gelukt om een paar subsidies binnen te halen voor activiteiten en evenementen en we zijn hard bezig met een jaarplan om te kijken waaraan de gemeente nog meer financieel kan bijdragen. Ook leuk: we zijn bezig etalageruiten van leegstaande panden te bestickeren. Het ziet er niet alleen een stuk aantrekkelijker uit, maar het kan ondernemers in spe ook aanmoedigen een winkel te beginnen.”

Daphne de Haan is bereikbaar via
info@bedrijvenverenigingharen.nl

Centrummanager Daphne de Haan blijkt een manusje van alles
Fotografie: Jan Buwalda

“We nemen wel nieuw personeel aan, maar het aantal vacatures groeit harder”

Document-verwerkings-bedrijf Klippa opende een vestiging in Roemenië

Al maanden zijn er verspreid over de arbeidsmarkt meer vacatures dan werkzoekenden. Dat dwingt ondernemers om verder te kijken dan voor de hand liggende opties om voldoende personeel te vinden. Geen punt, vonden ze bij documentverwerkingsbedrijf Klippa. Ze openden vorig jaar een vestiging in Roemenië.

Toen Yeelen Knegtering nog in dienst was voor een ICT-bedrijf, viel het hem op hoeveel tijd er ‘verloren’ ging aan administratieve werkzaamheden. Dat kan anders, dacht hij. En dus startte hij in 2015 Klippa; een bedrijf voor het automatiseren van administratieve taken als documentverwerking, sorteren en het herkennen van fraude. Mét succes, want er is veel animo voor de software.

Waar Klippa begon met een klantenkring die bestond uit een aantal middelgrote Nederlandse bedrijven, levert het inmiddels aan zo’n 1000 bedrijven verspreid over 35 landen, vooral in Europa en Australië. Die groei leidt tot een nieuw probleem: het bedrijf groeit zo snel, dat het de vacatures niet meer kan bijbenen.

“Een personeelstekort wil ik onze situatie eigenlijk niet noemen”, zegt Knegtering, “want het is niet zo dat we geen personeel kunnen vinden. We nemen elke maand wel een aantal nieuwe werknemers aan, maar het aantal vacatures groeit harder.” Oplossingsgericht als Knegtering is, bedacht hij daar iets op: vorig jaar opende Klippa een eerste buitenlandse vestiging, en wel in Roemenië, waar inmiddels de eerste handvol werknemers al aan de slag is.

De keuze voor Roemenië was een bewuste keuze, vertelt — Knegtering. “In verband met wetgeving wilden we binnen de Europese Unie blijven. Vervolgens hebben we gekeken naar

Yeelen Knegtering van Klippa
Fotografie: Jan Buwalda

opleidingsniveau, beheersing van de Engelse taal, de hoeveelheid beschikbaar personeel en de affiniteit met IT.” Zo kwamen ze bij Roemenië, waar bijna 50 procent van de bevolking een opleiding in de richting van IT doet, waarvan bijna de helft vrouw.

Buitenlandse Kamer van Koophandel

De doorslag voor het openen van de vestiging in Roemenië was de beschikbaarheid van een goede foreign investment office: een soort buitenlandse Kamer van Koophandel om bedrijven te helpen zich in het buitenland te vestigen. “Ze bieden advocaten, notarissen, kantoorpanden, en alles om je daar op weg te helpen. Dat scheelt ontzettend veel energie.”

Natuurlijk komen er ook uitdagingen kijken bij het openen van een vestiging in het buitenland. Zo heb je te maken met een andere cultuur. Knegtering: “Nederlanders zijn bijvoorbeeld heel erg op zoek naar werkgeluk en zingeving, terwijl het in Roemenië meer om de werkvoorwaarden gaat. Qua taken doen de Roemeense werknemers gewoon wat je van ze vraagt. En de hiërarchie is ook wat sterker daar. Daar moet je wel rekening mee houden.”

“In Roemenië is er meer hiërarchie. Daar moet je rekening mee houden”

Maar die verschillen zijn volgens de ondernemer geen stoorfactor. De samenwerking tussen de 5 werknemers in Roemenië en de 60 in Nederland bevalt goed. Klippa zet dan ook sterk in op de verbinding tussen de vestigingen. Twee keer per jaar hebben ze met z’n allen een teamuitje, en ook tussendoor wordt er best wat heen

en weer gereisd, vertelt de ondernemer. “Dat kost natuurlijk tijd en energie, maar het is voor de binding wel noodzakelijk, vind ik. We hebben meerdere kantoren, maar ik wil voorkomen dat je ook meerdere culturen krijgt.”

Knegtering raadt andere bedrijven aan goed onderzoek te doen voor het openen van een vestiging in het buitenland. “Het is natuurlijk makkelijk om de dichtstbijzijnde stad in Duitsland te kiezen, maar je moet de demografische factoren wel kennen. Wat is het opleidingsniveau, welke talen worden er gesproken en hoe ziet de arbeidspopulatie eruit?”

Of er nog meer vestigingen gaan volgen? Dat sluit Knegtering niet uit. “We blijven groeien, dus de vacatures blijven ook komen.” De plannen voor een kantoor in Hamburg zijn al concreet, vooral gericht op salesmedewerkers en de Duitstalige markt. En op de lange termijn sluit hij een vestiging in de Verenigde Staten niet uit. “Dat levert misschien meer gedoe op qua opzetten, maar dat hoort er dan bij. Je wilt jezelf ook niet limiteren door te weinig locaties te hebben, daardoor geen personeel kunnen vinden en vervolgens niet kunnen groeien.”

Klippa
Lübeckweg 2, Groningen
050 211 1631
support@klippa.com
085 4015418

Gemeente Groningen brengt werkgevers en potentiële Oekraïense arbeidskrachten in contact

Bedrijven die op zoek zijn naar personeel kunnen ook overwegen om mensen uit Oekraïne in dienst te nemen. Ondernemers kunnen vacatures aanleveren bij de gemeente Groningen, die ze vervolgens promoot op de opvanglocaties in Groningen en Haren. Mensen die geïnteresseerd zijn, kunnen vervolgens rechtstreeks contact opnemen met het betreffende bedrijf. “We hopen mensen op deze manier te ondersteunen, ze een bezigheid te geven en ze sneller te laten aarden in onze stad”, zegt Ingrid Boers van de gemeente Groningen.

Er verblijven in de gemeente Groningen zo’n 1.100 mensen uit Oekraïne die een tijdelijke verblijfsvergunning hebben gekregen. Ongeveer de helft van hen verblijft in opvanglocaties. Hoeveel mensen inmiddels aan het werk zijn, is lastig te zeggen, vertelt

Boers. “Niet alle werkgevers koppelen het naar ons terug als er mensen zijn aangenomen, en ook niet als mensen bijvoorbeeld na een tijdje weer stoppen”, legt ze uit. “Maar ik durf wel te zeggen dat ongeveer de helft van de Oekraïners die wil werken, aan het werk is.”

Om het voor werkgevers eenvoudiger te maken om mensen uit Oekraïne aan te nemen, is het contractueel veel makkelijker voor ze gemaakt, legt Boers uit. Zo hebben de vluchtelingen geen tewerkstellingsvergunning nodig.

“Ik durf wel te zeggen dat ongeveer de helft van de Oekraïners die wil werken, aan het werk is”

Tot 4 maart volgend jaar vallen ze onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïners. Ook het hebben van een Nederlandse zorgverzekering is niet verplicht. Om te kunnen werken moet voor de vluchtelingen een BSN-nummer geregeld zijn, en ze moeten een geldig identiteitsbewijs en een bankrekening hebben.

Werkgevers die interesse hebben in het in dienst nemen van Oekraïense werknemers kunnen mailen naar: oeckraniers.en.werk@groningen.nl.

gemeente.groningen.nl/informatie-voor-vluchtelingen-uit-oekraïne

Heaters maken plaats voor warme dekentjes

Stadscafé Pronk zag energierkening verdrievoudigen

De coronapandemie is nog maar amper achter de rug of horecaondernemers krijgen alweer nieuwe onzekerheden voor de kiezen: hoge energie- en inkooprijzen, personeels-tekorten, dalende koopkracht. Wim ten Cate van stadscafé Pronk probeert zo goed en zo kwaad als het kan de klappen op te vangen. “De heaters en kachels op het terras gaan alleen nog op verzoek aan.”

Het terras - een verstopte, omheinde binnentuin - van stadscafé Pronk aan de Vismarkt zit deze zonnige zomerdag afgeladen vol. Toeristen, Stadgers, dagjesmensen en studenten genieten er in de schaduw van een verse cappuccino of een koel pilsje. “Het is een topzomer”, omschrijft eigenaar Ten Cate. “Je merkt echt dat mensen na ‘corona’ weer behoefte hebben aan leuke dingen. Dat in combinatie met het fantastische weer, maakt het een van de beste zomers ooit.”

En dat is goed nieuws, want wat extra vlees op de botten is op dit moment meer dan welkom. Want na twee jaar ‘corona’, lockdowns en beperkingen (“die hele crisis heeft me een flinke scheur in de broek opgeleverd”) staat de horeca nu opnieuw voor grote uitdagingen.

De gestegen energieprijzen bezorgen ondernemer Ten Cate misschien nog wel de meeste hoofdbrekens. “Momenteel zijn onze kosten van gas en licht al verdrievoudigd ten opzichte van vorig

Wim van Cate van Stadscafé Pronk
Fotografie: Jan Buwalda

jaar, en dan moet de winter nog beginnen. Daar moet je heel wat kopjes koffie voor zetten om dat te compenseren.”

Het verbruik zoveel mogelijk terugdringen. Dat is de uitdaging waar Ten Cate nu dus voor staat. “We moeten wel”, zegt hij, wijzend op de nieuwe keukens die waarschijnlijk begin volgend jaar arriveert. “We willen daarmee zoveel mogelijk van het gas af. Dat scheelt misschien wel twee derde in het totale gasverbruik. Het is een behoorlijke investering, maar wel eentje die zichzelf uiteindelijk weer terugverdient.”

"Het is een behoorlijke investering, maar wel eentje die zichzelf uiteindelijk weer terugverdient"

Om het gasverbruik verder te verminderen, heeft de ondernemer bovendien besloten dat de heaters en elektrische haardjes op het terras alleen nog maar op verzoek aan gaan. “Eerder hadden we vaak al 1 of 2 haardvuurtjes standaard aan staan. Dat kan in deze tijd eigenlijk niet meer. Het voelt niet alleen als ‘not done’, het is ook gewoon te duur. Dus komende herfst en winter delen we dekentjes uit om de bezoekers warm te houden. En alleen als mensen ernaar vragen, gaan de apparaten nog aan.”

Het is een begrip in Groningen: Doesburg Autoverhuur. Al sinds 1955 kun je er terecht voor het huren van een auto of busje. Dieselauto's horen vanwege de lange historie logischerwijs bij Doesburg, maar sinds kort is het verhuurbedrijf ook in het trotse bezit van de eerste elektrische wagen in het wagenpark.

Doesburg Autoverhuur werd in 1955 opgericht door de opa van huidige eigenaren Jaap en Reinder Doesburg, die samen leidinggeven aan alweer de derde generatie van het familiebedrijf. Doesburg heeft veel klanten in de stad, met name in het mkb. Van oudsher zit de autoverhuurder daarom dicht bij de binnenstad: de eerste jaren aan de Professor Rankestraat, daarna aan de Oosterhamriklaan en sinds 1991 alweer decennia aan de Oosterhamrikkade.

“Dat is een verschil met veel andere autoverhuurders: we zijn altijd geworteld geweest in de stad, daar bevinden onze klanten zich immers ook”, legt Jaap Doesburg uit. Maar die stad is aan het veranderen, en de regels voor het verkeer daarin ook. Zo wordt de binnenstad van Groningen vanaf 2025 emissievrij.

Dat heeft natuurlijk ook gevolgen voor Doesburg Autoverhuur. Het bedrijf bereidt zich dus alvast voor op de emissievrije zone en schafte onlangs voor het eerst een elektrische bus aan. Dat is nog wel even wennen. “Officieel heeft die een actieradius van 150 kilometer, maar in de praktijk komt dat eerder neer op 100 kilometer”, zo is de ervaring van Doesburg. “Zo’n bus kost het dubbele, maar op dit moment zijn de mogelijkheden nog een stuk beperkter dan met een conventionele auto.”

“Ik vind het belangrijk
dat mensen hier met
plezier aan het werk
zijn”

Genoeg personeel

“Wat komt er allemaal nog op ons af? Als ik daar over nadenk maak ik me best zorgen. Er zijn op dit moment zoveel externe onzekerheden waar je zelf geen enkele invloed op kunt uitoefenen”, aldus Ten Cate. “Het enige wat je kunt doen is je richten op je eigen bedrijf en zorgen dat daar alles zo goed en strak mogelijk loopt.”

Die instelling lijkt zijn vruchten af te werpen: in tegenstelling tot veel van zijn collega's heeft Ten Cate tot dusver nog geen problemen met het vinden van voldoende personeel. “Ik vind het belangrijk dat mensen hier met plezier aan het werk zijn, en daar doe ik ook echt wel mijn best voor. Hoe? Door een stukje sociaal werkgeverschap. Dat uit zich in het geven van verantwoordelijkheid aan medewerkers en er niet continu bovenop te zitten. Maar ook door flexibel te zijn en medewerkers te laten meedenken over het bedrijf: dat vergroot de betrokkenheid. Door je sociaal op te stellen, krijg je een hoop terug.”

Stadscafé Pronk
Vismarkt 56
stadscappronk.nl
050 553 58 52

Doesburg Autoverhuur: “Uiteindelijk willen we het wagenpark volledig fossielvrij”

Jaap Doesburg van Doesburg Autoverhuur
Fotografie: Jan Buwalda

Toch kiest Doesburg ervoor om een dergelijke bus aan te schaffen. “Die elektrificatie is een uitdaging, maar daar houden we wel van hoor. Uiteindelijk willen we het wagenpark volledig fossielvrij”, zegt Doesburg.

Het bedrijf wil echt met duurzaamheid aan de slag. Het aanleggen van zonnepanelen op de daken van het bedrijf heeft daarbij prioriteit. “We moeten van fossiel af, maar het zou het mooiste zijn als we zélf die energie zouden kunnen opwekken. En dat kan hier goed”, zegt Doesburg, terwijl hij door het raam naar de daken van de aanliggende gebouwen wijst. “Daar zouden allemaal zonnepanelen kunnen liggen, dat dak ligt ook nog eens gunstig op het zuiden. Misschien kunnen we op termijn zelfs wel regenwater opvangen om de auto's mee te wassen.”

Fietsje wisselen

Het verduurzamen van het wagenpark en het bedrijfspand is niet de enige uitdaging waar Doesburg voor staat. De omgeving verandert flink. Maar de locatie vlakbij de binnenstad is belangrijk voor Doesburg. “Voor de klant is het makkelijk om bij ons zijn ‘fietsje’ te wisselen voor passend vervoer. Juist nu steeds meer voorzieningen naar de rand van de stad verdwijnen, hecht ik er waarde aan om hier te blijven.”

Doesburg Autoverhuur
info@doesburgautoverhuur.nl
doesburgautoverhuur.nl
050 314 7777

Dubbele primeur voor Groningen: ondernemers leggen bos aan op Zuidoost

Onno Smid, Ramon Hoiting, Ada Kruiter en Bart Joling
Fotografie: Jan Buwalda

Bomen en bos zijn te koop

Ondernemers in Groningen kunnen een eigen stukje bos kopen. Het gaat om een deel van het Koploperbos op bedrijventerrein Zuidoost dat in november van dit jaar wordt aangeplant. Het bos is een primeur in meerdere opzichten. “Sowieso is een bos op een bedrijventerrein al een unicum, maar dat bedrijven ook zélf een stukje bos kunnen kopen, is al helemaal bijzonder”, stelt Ada Kruiter van het Koploperproject Groningen.

Het idee voor het Koploperbos komt, zoals de naam al doet vermoeden, uit de koker van het koploperproject. Dit project helpt ondernemers om zo duurzaam en CO₂-neutraal mogelijk te ondernemen.

Het bos, bestaande uit 2.800 bomen, wordt 7.000 vierkante meter groot en krijgt een plekje op een kavel achter vakgarage Evenhuis aan de Euvelgunnerweg. Er komen verschillende soorten bomen en struiken: fruit- en notenbomen, kruiden, maar ook bloeiende planten en bloemen.

“De bedoeling is dat het een ‘inspiratiebos’ wordt, waar ondernemers en hun werknemers inspiratie op kunnen doen om zo duurzaam mogelijk te leven”, zo vertelt Bart Joling van Ten Stripes, een van de deelnemers aan het Koploperproject. Hij wijst op bordjes met daarop informatie en QR-codes die straks een route vormen door het bos. “Die codes leiden je naar tips, adviezen en weetjes over duurzaamheid en duurzaam leven.”

Gouden bos

Ondernemers die een stuk bos willen kopen, hebben de keuze

uit drie verschillende pakketten: brons, zilver of goud. Bij een bronzen pakket koop je voor 425 euro 10 vierkante meter aan bos, met daarop zo’n 4 à 5 bomen. Het zilveren pakket kost 1.250 euro en levert je 100 vierkante meter aan bos en zo’n 40 bomen op. Ga je voor het exclusieve gouden pakket dan betaal je 5.500 euro voor 500 vierkanter meter aan bos en 200 bomen. “Extra leuk: de kopers kunnen via hun persoonlijke EcoMatcher-account onder andere zien wat de impact van hun stukje bos is en hoe hard je bomen groeien”, vertelt Kruiter.

Met het bos snijdt het mes aan meerdere kanten. Niet alleen wordt de CO₂-uitstoot gecompenseerd, het zorgt ook voor een toename van biodiversiteit, minder hitte- en waterstress en een gezonde leefomgeving. Joling: “En niet te vergeten biedt het bos werknemers ook de mogelijkheid om een gezonde wandeling te maken. Niet voor niets is de slogan: ‘Je moet minimaal 20 minuten in de natuur doorbrengen. Tenzij je heel druk bent, dan een uur.’”

Al met al zijn er 128 grotere en kleinere stukjes bos te koop. Er zijn al vergevorderde plannen voor een tweede bos op Zuidoost, dus als de animo groot is, kunnen ondernemers eventueel ook hiervan een gedeelte kopen.

Partners in het project zijn de twintig Koplopers (participanten), Koploperproject (initiator), Bedrijvenvereniging Zuidoost (partner), Gemeente (grondeigenaar), Landschapsbeheer Groningen (natuurbeheer) en NMF (organisator).

Komend najaar gaat er in de gemeente Groningen weer een nieuwe Koplopergroep van start. Aanmelden kan via koploperproject-groningen.nl

Wie belangstelling heeft voor een stukje bos kan contact opnemen met info@koploperbos.nl

Weer een stap dichterbij een CO₂-neutrale stad

WarmteStad: nieuwe warmtecentrale op Zernike Campus is een feit

Groter, efficiënter en duurzamer: de nieuwe warmtecentrale op de Zernike Campus is het allemaal. Op 3 november wordt de centrale van WarmteStad officieel geopend, maar inmiddels worden al meer dan 6.000 woningen voorzien van warm water via het warmtenet, waardoor ze geen gasaansluiting meer nodig hebben. En dat worden er in de toekomst nog veel meer, als het aan Dick Takkebos ligt, directeur van WarmteStad. “We hopen niet alleen meer stadsdelen te kunnen aansluiten op het warmtenet, maar uiteindelijk ook door samenwerking met allerlei partijen de stad zo optimaal mogelijk te verduurzamen.”

WarmteStad is ruim 10 jaar geleden opgezet als gezamenlijk initiatief van de gemeente Groningen en Waterbedrijf Groningen om een stevige bijdrage te leveren aan een CO₂-neutrale stad in 2035. Dat doet WarmteStad door duurzame warmte op verschillende manieren op te wekken, bijvoorbeeld door gebruik van ondiepe bodemenergie (WKO), zonnewarmte (zonthermie) en restwarmte van datacenters (datathermie). Deze warmte komt via een warmtenetwerk bij Groningse huishoudens en gebouwen terecht.

WarmteStad is daarmee eigenlijk een nieuw nutsbedrijf voor warmte. De publieke onderneming startte in 2014 met een project rond het Europapark, waarna er in 2018 een tijdelijke warmtecentrale op de Zernike Campus werd geplaatst. Die wordt nu vervangen door de nieuwe ultramoderne duurzame warmtecentrale. Hij is toekomstproof en kan uiteindelijk 11.000 huishoudens van warm water voorzien op Zernike en in de wijken Paddepoel, Selwerd, Vinkhuizen en Kostverloren.

Een grote, duurzame CV-installatie

Inmiddels voorziet de centrale al meer dan 6.000 huishouden in die wijken van warm water. Hoe dat werkt? “Je kan het zien

als een grote CV-installatie, die vooral werkt op hele grote warmtepompen”, vertelt Takkebos. “Wij verwarmen het water voor de aangesloten huishoudens.” En dat is een stuk duurzamer, legt hij uit. Niet alleen omdat het water collectief verwarmd wordt, maar ook omdat dit op een duurzame manier gebeurt. Takkebos: “We gebruiken met de nieuwe centrale meteen al zo’n 50 procent minder fossiele energie. In de eerste jaren zal er op zeer koude winterdagen als bijstook nog wel aardgas nodig zijn, maar ook dat wordt de komende jaren langzaam vervangen door bijvoorbeeld groengas of waterstof. In 2035 moet de centrale 100 procent op duurzame bronnen kunnen draaien.”

Om dat te bereiken zoekt WarmtStad onder andere de samenwerking met ondernemers op. Zo gebruikt de nieuwe centrale onder meer de restwarmte van de computers van de nabijgelegen datacenters QTS en Bytesnet. Bovendien heeft de organisatie een contract met het Groningse Solarfields en met K3Delta, waardoor ze vanaf volgend jaar duurzame warmte geleverd krijgt van het zonthermiepark dat wordt aangelegd bij het voormalig baggerdepot van het Van Starkenborghkanaal.

“WarmteStad is in eerste instantie bedoeld om duurzame warmte te leveren voor een eerlijke prijs aan huishoudens in de stad Groningen”, vertelt Takkebos. “Toch hebben we op de Zernike Campus ook al een groot aantal gebouwen van de Hanzehogeschool en meerdere bedrijfsverzamelgebouwen aangesloten. Daar is ook ruimte voor nieuwe bedrijfsaansluitingen op het warmtenet. En ook de bedrijven langs de westelijke ringweg liggen binnenkort binnen bereik van het warmtenet.” Op andere bedrijfs- en kantoorparken zullen ondernemers die brood zien in een collectieve duurzame warmte nog even moeten wachten totdat WarmteStad langskomt, maar interesse is volgens Takkebos altijd welkom.

Dick Takkebos van WarmteStad
Fotografie: Jan Buwalda

WarmteStad
klantenservice@warmtestad.nl
warmtestad.nl
050 368 8700

“Als je nú geen maatregelen neemt, wanneer dan wel?”

Verduurzamen was nog nooit zo urgent

De gas- en energieprijzen stijgen tot recordhoogtes en het einde van die torenhoge prijzen lijkt nog niet in zicht. Dat maakt het volgens Floris van Dijk, projectleider bij Groningen Werkt Slim, voor bedrijven aantrekkelijker én urgenter dan ooit om te investeren in duurzaamheid. En het hoeft dan niet eens per se om ingrijpende maatregelen te gaan. “Soms kun je met een paar relatief eenvoudige ingrepen toch al een behoorlijke energiebesparing realiseren”, ziet Van Dijk in de dagelijkse praktijk.

Bij Groningen Werkt Slim kunnen ondernemers terecht voor gratis adviezen en tips op het gebied van verduurzaming. En dat gebeurt steeds vaker, stelt Van Dijk. “We hebben een drukke zomer achter de rug, zeker als je dat vergelijkt met vorig jaar. Steeds meer ondernemers kloppen aan met vragen over bijvoorbeeld verduurzaming, subsidiemogelijkheden en verzoeken om een warmtescan”, noemt hij een paar voorbeelden.

Die drukte verbaast Van Dijk niets. “Kijkend naar de klimaatverandering is het natuurlijk sowieso al vijf voor twaalf.

Maar de hoge energie- en gasprijzen doen daar nog een schepje bovenop. Sterker nog: ondernemers en bedrijven die nu nog geen energiebesparende maatregelen hebben genomen, zijn bijna al te laat. Wat ik bedoel te zeggen: als je nú geen maatregelen neemt, wanneer dan wel?”

Energieslurpers

Ondernemers die overwegen hun bedrijf of pand te verduurzamen kunnen voor hulp en advies gratis een van de adviseurs van Groningen Werkt Slim inschakelen. “Een eerste stap is dan om samen eens goed te kijken naar de kosten en het verbruik: zorg dat je goed inzichtelijk hebt wat de grootste energieslurpers zijn. Dat maakt namelijk ook dat je weet aan welke knoppen je moet draaien om tot een energiebesparing te komen. We hebben daar voor ondernemers de gratis online Slimme CO₂-thermometer voor ontwikkeld. Je ziet direct wat je verbruik is, erg handig.”

Soms blijkt het namelijk ook heel eenvoudig. Van Dijk wijst op een restaurant met een torenhoge energierekening. “Wat bleek? Het restaurant was alleen ’s avonds geopend, maar de thermostaat

stond de hele dag hoog. Door de temperatuur alleen overdag al met een paar graden te verlagen, kon er flink bespaard worden.”

Een eventuele tweede stap van de adviseurs is het kijken naar mogelijkheden om het pand te verduurzamen. Van Dijk wijst als voorbeeld op zonnepanelen, HR++-glas of een warmtepomp. “We geven niet alleen advies over welke maatregelen het meest effectief en lucratief zijn, we adviseren ook over eventuele subsidies en belastingvoordelen”, zegt Van Dijk wijzend op onder andere de Energie Investerings Aftrek (EIA) en de Milieu Investerings Aftrek (MIA).

“Onze adviseurs kunnen kosteloos een hoop werk uit handen nemen én brengen je ook in contact met betrouwbare en geschikte partijen”

Felrode strepen

De adviseurs van Groningen Werkt Slim zijn ook in te schakelen van een gratis warmtescan. Zo’n scan laat zien waar in een pand ongemerkt warmte of koude verdwijnt. Die scans leveren met regelmaat verrassende inzichten op. Van Dijk vertelt over een bedrijf in de stad dat er na zo’n scan pas achter kwam dat de verwarmingsleidingen boven het systeemplafond niet geïsoleerd waren. “De scan liet allemaal felrode strepen zien. Doodzonde als je je realiseert hoeveel warmte daar al die tijd verloren is gegaan.”

Als het gaat om verduurzaming merkt Van Dijk dat veel ondernemers toch een drempel ervaren in het nemen van stappen. “Dat snap ik ook best. Je hebt als ondernemer al zoveel ballen hoog te houden, en dan komt er voor je gevoel nóg een bal bij.” Voor deze ondernemers heeft Van Dijk een geruststellende mededeling: “onze adviseurs kunnen kosteloos een hoop werk uit handen nemen én brengen je ook in contact met betrouwbare en geschikte partijen.”

Floris.van.Dijk@groningen.nl
slimmeco2thermometer.nl
groningenwerktslim.nl

Floris van Dijk,
Projectleider Groningen Werkt Slim

“We hebben voor ondernemers de gratis online Slimme CO₂-thermometer ontwikkeld. Je ziet direct wat je verbruik is, erg handig”

Scan de QR-code en meet de CO₂-uitstoot van uw organisatie

Duurzame Bedrijvendag: kijkje in de (duurzame) keuken van IKEA en de Mediacentrale

Ondernemers kunnen zich nog aanmelden

Het verduurzamen van bedrijfspanden is lucratiever dan ooit. Maar welke maatregelen zijn er? En waar begin je? Om Groningse ondernemers te inspireren en te informeren over de mogelijkheden die er zijn, is dinsdag 11 oktober de eerste Groningse Duurzame Bedrijvendag. IKEA Groningen en de Mediacentrale zetten deze dag de deuren van hun duurzame bedrijfspand open en presenteren hun aanpak. Ondernemers kunnen zich nog aanmelden!

Frans Brouwer van IKEA en Tim Graafsma van de Mediacentrale vertellen op de Duurzame Bedrijvendag over de verduurzamingsmaatregelen die zij hebben getroffen en wat daarvoor nodig is geweest. “Want er moeten keuzes gemaakt worden: eerst isoleren of is een warmtepomp alleen ook voldoende? En hoe werkt het met zonnepanelen op een bedrijfsdak? Welke subsidiemogelijkheden zijn er?”, gooit Nathaly Bouwers van Groningen Werkt Slim alvast een paar vragen op. “Tijdens de Duurzame Bedrijvendag krijgen ondernemers antwoord op hun vragen en kunnen ze in de praktijk ervaren hoe de verduurzamingsmaatregelen eruitzien.”

IKEA

In 2030 wil IKEA volledig circulair en CO₂-neutraal zijn. Ook in Groningen, of beter gezegd: juist in Groningen, wordt alles op alles gezet om de CO₂-uitstoot zo snel mogelijk naar nul te brengen, en - inherent daaraan - volledig gasloos te worden. “2030 is ons internationale doel, maar in Groningen zijn we al veel verder”, zo vertelt duurzaamheidsmanager én spreker op de Duurzame Bedrijvendag Frans Brouwer. Volgens hem staat de gasmeter van Ikea Groningen in 2023 of 2024 al op nul. Van Warmte Koude Opslag (WKO) tot een enorm zonnepanelendak en slimme roltrappen: alles wordt ingezet om deze ambitie te realiseren.

MAKING-CITY en de Mediacentrale

Het oude pand van de Mediacentrale zal nooit geheel energie-neutraal worden, maar heeft met haar warmtepompsysteem, smart control systems en verbeterde ventilatie al wel 58 procent (1,4 miljoen kWh) minder energieverbruik gerealiseerd. Als onderdeel van het Europese MAKING-CITY-project, dient de Mediacentrale als voorbeeld voor het testen van innovatieve verduurzamingsmaatregelen zodat andere bedrijven daarvan kunnen leren. Als aandeelhouder van de Mediacentrale en aanjager in het verduurzamen van het pand, kent Tim Graafsma alle technische en financiële ins en outs. Deze deelt hij graag met andere ondernemers tijdens de Duurzame Bedrijvendag.

Groningen Werkt Slim en New Energy Coalition

Waar Groningen Werkt Slim zich als bedrijvenplatform inzet om Groningse ondernemers te helpen verduurzamen, vormt New Energy Coalition een netwerk van partijen en projecten om de Noordelijke energietransitie in Nederland te versnellen.

MAKING-CITY is een van die projecten met de Mediacentrale als concreet voorbeeld voor de Groningse ondernemers. Deze Duurzame Bedrijvendag is een primeur in de samenwerking tussen Groningen Werkt Slim en New Energy Coalition.

Aanmelden

De dag is gericht op alle ondernemers binnen de gemeente en de provincie Groningen en dan vooral op midden- en grootverbruikers van energie met een eigen bedrijfspand. Aanmelden kan via de website van groningenwerktslim.nl

**GRONINGEN
WERKT SLIM**

“Duurzaamheid zit in ons DNA, en dus óók in ons pand”

Duurzaamheid zit in het DNA van de stad-Groningse camperbouwer VAN-Jorn. Niet alleen duurzame campers dus, maar straks ook een volledig duurzaam en gasloos pand. Een isolerend dak, zonnepanelen, warmtepompen, dubbel glas: “ons hele pand krijgt een upgrade”.

VAN-Jorn is een camperbouwer, maar niet zomaar eentje. Klanten kunnen bij VAN-Jorn hun eigen camper samenstellen. Een uniek concept waarbij een zelf ontwikkeld railsysteem, waar van alles aan bevestigd kan worden, de basis vormt. Bankjes, een bed, keukens- en wandmodules, bovenkastjes, lampjes en tafels: met de speciale 3D-module kan iedereen een camper helemaal naar wens en eigen smaak indelen.

“Alles wat we produceren is van topkwaliteit”

VAN-Jorn zag nog maar vier jaar geleden het levenslicht en sindsdien blijkt het concept een doorslaand succes: alleen al dit jaar produceerde VAN-Jorn 25 ‘customized’ campers. Typend voor een ‘VAN-Jorn’ is niet alleen het modulaire karakter, maar ook het gebruik van duurzame materialen, zo vertelt eigenaar en oprichter Jorn Hofman. “Zoveel mogelijk hout dus, en géén plastic en fineer.” Maar óók duurzaam in de letterlijke zin van het woord: “alles wat we produceren is van topkwaliteit, kortom: met een zo lang mogelijke levensduur.” Ook kunnen de busjes, op verzoek, uitgerust worden met

zonnepanelen.

Verouderd en gedateerd gebouw

De groei gaf VAN-Jorn – waar nu gemiddeld tien mensen werken – de kans om eerder dit jaar te verhuizen van het Suikerunieterrein naar een veel groter pand aan de Duinkerkenstraat 44. Het pand dateert uit de jaren ’70 en voldoet nog aan de energie- en duurzaamheidseisen van die tijd. Maar niet meer voor lang. “We zijn hard bezig met het doorvoeren van allerlei energiebesparende en milieu-ontlastende maatregelen.”

Hofman wijst om te beginnen op alle ramen met enkel glas, die nog dit jaar worden vervangen door het isolerende HR+++glas. Tegelijkertijd wordt ook het dak boven de kantoorruimte geïsoleerd. En op het dak boven de loodsen, waar de werk- en productieruimtes zitten, worden 360 zonnepanelen geïnstalleerd. De zelf opgewerkte stroom wordt straks onder andere gebruikt voor de warmtepompen, die dan zorgen voor verwarming en verkoeling van het pand. Als de zon niet schijnt draait het bedrijf op lokale duurzame energie van stads-energiecoöperatie Grunneger Power en Gronings energiebedrijf Energie VanOns.

Subsidies

Het is de bedoeling dat het pand straks helemaal gasloos is. “Het gasverbruik bedroeg afgelopen jaren gemiddeld zo’n 50.000 euro per jaar, dus de investeringen verdienen zich wel weer terug”, zegt Hofman. Hij noemt een bedrag van 100.000 euro voor de zonnepanelen en doordat veel van het werk zelf uitgevoerd gaat worden, kosten het glas en de isolatie gezamenlijk ‘maar’

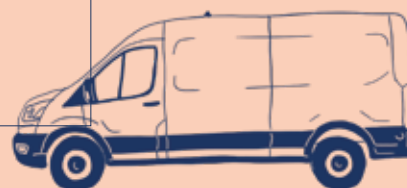
zo’n 20.000 euro. Een deel daarvan wordt bekostigd met de SDE-subsidie en bij Fonds Het Nieuwe Doen kan Hofman tegen een lage rente kapitaal lenen. Overigens is het de bedoeling dat ongeveer de helft van de opgewekte stroom weer terug verkocht wordt aan het net.

Tegelijk met alle energiebesparende maatregelen krijgt het pand ook een ‘cosmetische’ upgrade. “Het hele pand is gestript en verbouwd, en kan daardoor nog heel wat jaren mee.” En ook aan de buitenkant van het pand blijft niets onaangeroerd: de bestrating gaat eruit en maakt plaats voor meerdere ‘groene’ zones met planten, struiken en bloemen. “Beter voor de afvoer van water én verkoelend in de zomer.”

Aan ambities, doelen en plannen dus zeker geen gebrek bij de Groningse camperbouwer. Sterker nog, Hofman heeft een duidelijke stip op de horizon: binnen vijf jaar wil hij voor de inbouw van de campers een complete lijnproductie draaiende hebben, waarmee hij dan zeker 150 campers per jaar kan afleveren.

VAN Jorn
info@vanjorn.com
www.vanjorn.com
050 211 2523

grunnegerpower.nl
energie.vanons.org
fondsnieuwedoen.nl

Jorn Hofman van VAN-Jorn
Fotografie: Douwe de Boer

Jorn Hofman en zijn collega Job Hoogendoorn hebben nauw contact gehad met Pieter van Haaren van Groningen Werkt Slim. Ze kregen van hem advies over de mogelijke maatregelen, maar ook wees Van Haaren hen op onder andere de SDE-subsidie, de regelgeving rond verduurzaming en het bestaan van Fonds het Nieuwe Doen, waar Noord-Nederlandse bedrijven en ondernemers terecht kunnen voor financiering.

Vestigingsdirecteur Wim Miedema bij de zonnepanelen op het dak boven de parkeerplaatsen
Fotografie: Jan Buwalda

Zonnepanelen boven parkeerplaatsen Makro

Bij de vestiging van groothandel Makro in de stad liggen sinds begin dit jaar zonnepanelen op het dak boven de parkeerplaatsen. De stroom die de 700 zonnepanelen opleveren, wordt door de groothandel zelf gebruikt, zo vertelt vestigingsdirecteur Wim Miedema.

Het initiatief voor de zonnepanelen komt uit de koker van de Duitse gigant Metro, het moederconcern van Makro. “Voor Metro is duurzaamheid en het zoveel mogelijk terugdringen van de CO₂-uitstoot een van de kernwaarden”, zegt Miedema. Niet alleen in Groningen, ook in vier andere Makro-vestigingen in Nederland liggen sinds kort dan ook zonnepanelen op het (parkeer)dak. Hiermee wordt in totaal zo’n 10 procent van het volledige energieverbruik van de 17 Nederlandse Makro-winkels opgewekt.

De in totaal 700 zonnepanelen liggen bovenop het dak van de parkeerplaatsen voor de zogenoemde ‘gold card klanten’, vlakbij de hoofdingang. Het dak bleek een ideale plek voor

de zonnepanelen, zo vertelt Miedema. “Niet alle daken en constructies zijn geschikt, maar dit dak gelukkig wel.” Voor het dak van de winkel gold dat niet.

LED-verlichting

Zoals gezegd: duurzaamheid is een van de speerpunten van Makro en diens moederbedrijf. Vanuit die gedachte worden eind dit jaar/begin volgend jaar dan ook alle duizenden en duizenden lampjes en spots in de winkel aan het Kattegat vervangen door het duurzame en energiezuinige LED-verlichting. In de kantoren in het gebouw werd eerder al overgestapt op LED.

Wederom vanuit de duurzaamheidsgedachte wordt bij het koelen van de koel- en vriesapparatuur begin volgend jaar de overstap gemaakt van het schadelijke Freon op CO₂. CO₂ is een natuurlijk koudemiddel en daarmee ook een stuk minder belastend voor het milieu dan Freon. Ook duurzaam: vanaf volgend jaar wordt de warmte die afkomstig is van de

koelinstallaties opgeslagen in een boiler op het dak. “Het warme water zal dan worden gebruikt voor de tapkranen hier in het gebouw.”

Met de totale duurzaamheidsinvestering is een bedrag van zo’n 1,2 miljoen euro gemoeid.

Solar Carports

In het geval van Makro zijn de zonnepanelen geïnstalleerd op een al bestaand dak boven een parkeerterrein. Een bestaand dak is geen voorwaarde, zo bewijzen de speciale solar carports. Bij solar carports worden er op parkeerplaatsen overkappingen geplaatst, waar dan vervolgens zonnepanelen op aangebracht worden. Op die manier benut je de ruimte dubbelop: én je wekt duurzame energie op, én auto’s staan beschermd – want koel en droog – onder een afdak.

Meer info over solar carports:
groningenwerktslim.com/zonnecarports-op-parkeerterreinen.html

Nieuwe stappen op weg naar een gastvrije en bereikbare Campus in 2030

In 2030 moet de Zernike Campus in Groningen een heuse ‘autoluwe’ campus worden waarop er nog maar mondjesmaat auto’s te vinden zijn. Hoog tijd om concrete plannen op te stellen dus, die de komende jaren kunnen worden uitgevoerd. Dit najaar komen de stakeholders bij elkaar om dit verder uit te werken.

Dagelijks reizen er zo’n 50.000 bezoekers naar de Zernike Campus. Het merendeel daarvan komt op de fiets of met de bus, maar er zijn ook nog steeds veel auto’s op de Campus te vinden. Dat willen de campusorganisaties aanpakken. Zo is de gezamenlijke ambitie dat in 2030 zoveel mogelijk auto’s naar de randen verplaatst zijn. “We werken toe naar een Campus met autovrije zones in een autoluw gebied”, zegt Irene Amsing, programmamanager Campusservices en Mobiliteit. Ze benadrukt dat ‘autoluw worden’ geen doel op zich is. “Het is een middel om de Campus aantrekkelijker voor alle partijen in te richten. Goed bereikbaar én met voldoende ruimte voor de primaire doorontwikkeling van Campus Groningen. Een groot deel van de Campus is nu bezet door parkeerplekken, dat moet veranderen.”

Om dat te realiseren, worden in 2023 de eerste concrete plannen uitgevoerd. Elke zes weken komen de stakeholders van Campus Groningen - de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool, de gemeente Groningen, Groningen Bereikbaar, het UMCG, Hive. Mobility en Bedrijvenvereniging WEST - al bij elkaar. Binnenkort gaan ze om tafel om concrete plannen voor volgend jaar op te stellen.

Stimuleren van duurzaam en gezond reisgedrag

Het is volgens Amsing nog te vroeg om te zeggen welke concrete

Irene Amsing van Campus Groningen
Fotografie: Jeroen van Kooten

stappen dat dan precies zullen worden, maar het stimuleren van duurzaam en gezond reisgedrag - en hiermee het stimuleren van alternatieven voor de auto - staat volgens haar in elk geval hoog op de agenda. “Om gedrag te veranderen zullen we gedragscampagnes gaan voeren. En dat gedrag zullen we natuurlijk ook moeten belonen. Als mensen gewend zijn aan de flexibiliteit van hun auto en nu afhankelijk worden van het openbaar vervoer, moet er bijvoorbeeld worden gekeken naar meer flexibele werktijden.”

"Een groot deel van de Campus is nu bezet door parkeerplekken, dat moet veranderen"

“We werken toe naar een Campus met autovrije zones in een autoluw gebied”

Alternatief vervoer

Daarnaast moeten er volgens Amsing meerdere zaken tegelijkertijd worden aangepakt. “Als we parkeerplaatsen zouden gaan reduceren op de Campus, dan kan dat niet zonder het aanbieden van aantrekkelijke alternatieven. Dit betekent dat we parallel ook moet nadenken over ander mobiliteitsbeleid en andere faciliteiten en diensten.”

Maar: beginnen bij het begin. Eerst wordt er dit najaar een nulmeting uitgevoerd op de Campus, om de huidige mobiliteit in beeld te brengen. Wat rijdt en fietst er nu over de campus? Hoeveel parkeerplekken en fietsenstallingen zijn er? Amsing: “Op basis van deze data kunnen we de periode tot en met 2030 opdelen in tussenfasen met milestones. Om stap voor stap toe te werken naar een autoluwe, maar vooral gastvrije en bereikbare Campus.”

campus.groningen.nl

Leonard Springerlaan vanaf 10 oktober afgesloten van ring west

Aanpak Ring Zuid pakt ook Ring West aan

Hoewel de naam van het project Aanpak Ring Zuid anders doet vermoeden, houdt dit project ook aanpassingen van de westelijke ringweg van Groningen in. Dat komt omdat omdat de nieuwe zuidelijke ringweg op Ring West moet worden aangesloten. Daarvoor wordt het Vrijheidsplein aangepakt en zijn er aanpassingen op de kruising van de westelijke ringweg met de Leonard Springerlaan (MartiniPlaza) nodig. Dit najaar wordt hier volop gewerkt, met afsluitingen en omleidingen tot gevolg.

Het Vrijheidsplein is het grote verkeersplein bij de Gasunie. Dit plein wordt in de toekomst ongelijkvloers. De verschillende verkeersstromen hoeven elkaar dan geen voorrang meer te verlenen. De bouw van het nieuwe Vrijheidsplein is al enige tijd gaande. Het verkeer kan de werkzaamheden gewoon passeren, door de aanleg van tijdelijke wegen om de bouwplaatsen heen.

Als eerste is de verbindingsboog voor verkeer vanaf Julianaplein naar Ring West gebouwd. Deze staat ter hoogte van het Mercure Hotel. In oktober starten de werkzaamheden voor de aanleg van een tijdelijke verbindingsboog van Drachten naar Ring West. Deze nieuwe boog gaat onder de al gebouwde boog bij het Mercure Hotel door. Eerst wordt er grond afgegraven, daarna wordt een verstevigde ondergrond gemaakt. Hierop komt de asfaltlaag te liggen. Daarna wordt deze tijdelijke verbindingsboog aangesloten op de tijdelijke weg die deze maand langs de westelijke ringweg is aangelegd. Deze ligt op de plek waar het fietspad liep. In november kan het verkeer vanaf Drachten over de tijde-

lijke boog naar Ring West rijden. De huidige verbindingsboog kan dan worden afgebroken en daarmee ontstaat ruimte voor de nieuwbouw.

Leonard Springerlaan

Ook de situatie bij de Leonard Springerlaan (MartiniPlaza) gaat veranderen. Omdat het verkeer op het Vrijheidsplein straks op verschillende niveaus rijdt, moet de Ring West ter hoogte van de Leonard Springerlaan worden verhoogd. De verkeerslichten op de ringweg verdwijnen hier. Er komen op- en afritten om de Leonard Springerlaan te bereiken en te verlaten.

Dit plein wordt in de toekomst ongelijkvloers. De verschillende verkeersstromen hoeven elkaar dan geen voorrang meer te verlenen.

Leonard Springerlaan vanaf 10 oktober afgesloten van ring west

Op 10 oktober wordt de Leonard Springerlaan voor langere tijd afgesloten van de westelijke ringweg. Aannemer Combinatie

Herepoort start dan met de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van het viaduct tussen de Leonard Springerlaan en de Concourslaan (bij de Gasunie). De voorbereiding bestaat onder andere uit het wegbreken van het asfalt en het verleggen en opruimen van kabels en leidingen. Als dat gedaan is, kan de bouw van het viaduct beginnen. De planning is dat het viaduct in 2024 klaar is. Tot die tijd blijft de Leonard Springerlaan afgesloten van de westelijke ringweg. De bedrijven aan de Leonard Springerlaan blijven bereikbaar via de Paterswoldseweg.

Fotografie: Arriva Nederland

Fotografie: Arriva Nederland

Vernieuwde treinen van Arriva: meer luxe en comfort voor reiziger

Alle vijftig GTW-treinen van Arriva zijn afgelopen twee jaar van onder tot boven onderhanden genomen en gestript en vernieuwd. Het resultaat: meer luxe en comfort voor de reiziger. Óveral, want er is geen verschil meer tussen de eerste of de tweede klasse. De treinen zijn herkenbaar aan de nieuwe blauw/witte look.

“De hele trein is luxe, modern en comfortabel”, zo vat Jacoba Hoeksma van Arriva de veranderingen samen. Zo zitten er onder elke stoel usb-poorten om telefoons en andere apparaten op te laden, heeft elke plek een verstelbaar leeslampje en is er WIFI op 4G-snelheid. Daarnaast wordt het afval gescheiden ingezameld en zijn de luxe en duurzame hoofdsteunen van de stoelen bekleed met het luxe e-leather.

Ook nieuw is dat alle treinen nu beschikken over een rolstoel-toegankelijk toilet én een babyverschoontafel. Bovendien heeft elke trein een AED en reisinformatieschermen aan boord, met daarop de meest actuele reisinformatie. Hoeksma: “Handig is ook de zitplaatsindicator, waardoor je al op het perron kunt zien in welk deel van de trein nog voldoende zitplaatsen

zijn.” Verschil tussen eerste of tweede klasse is er niet meer. Wel kan de reiziger nog kiezen tussen een plekje in de afgesloten stiltecoupé of in de werkcoupé.

Per trein nam de upgrade zo’n vijf weken in beslag. Al met al duurde de mega-klus dan ook zo’n 2,5 jaar. Maar daarmee voldoet nu wel de volledige treinvloot van Arriva aan de modernste eisen. Want eerder al werd de noordelijke vloot uitgebreid met de achttien spiksplinternieuwe en luxe WINK-treinen.

Duurzaamheid

Bij het ontwerp van de nieuwe WINK’s en vernieuwde GTW-treinen is niet alleen aan het comfort gedacht, maar ook aan het milieu. Zo wordt de energie die vrijkomt bij het remmen opgeslagen in een batterij. “Hierdoor zijn ze niet alleen duurzamer, ook zijn ze stiller op het station. Door de remenergie op te slaan hoeft de trein namelijk niet stationair te draaien bij stilstand om alle systemen, zoals verlichting en airco, werkende te houden.”

Fossielvrije Week stimuleert duurzaam reizen

“Probeer eens een weekje te ervaren dat het ook anders kan”

Van 31 oktober tot en met 4 november is de Fossielvrije Week. Groningen Bereikbaar grijpt de week aan om werkgevers nog eens extra te wijzen op de maatregelen en mogelijkheden die er zijn om fossielvrij te reizen. Volgens Martijn Elting van Groningen Bereikbaar zijn er namelijk tal van maatregelen die je als bedrijf kunt nemen om duurzame mobiliteit te bevorderen. Daarbij gaat het dan niet alleen om woon-werkverkeer van de werknemers, maar ook om de kilometers die bijvoorbeeld met bedrijfswagens worden gemaakt.

Als het gaat om het verminderen van het woon-werkverkeer is het stimuleren van thuis- of hybride werken een van de mogelijkheden, stelt Elting. En als er dan toch gereisd moet worden, zijn er verschillende alternatieven voor de auto, gaat hij verder. Hij wijst als voorbeeld op het openbaar vervoer en de fiets. Ook deelconcepten, zoals de deelscooter of -fiets, zijn mogelijkheden om duurzamer te reizen.

"Als er dan toch gereisd moet worden, zijn er verschillende alternatieven voor de auto"

Groningen Bereikbaar werkt samen met Reis Slim Werk Slim (Friesland) en Drenthe Reist Duurzaam en samen roepen ze ondernemers en bedrijven op om tijdens de Fossielvrije Week eens een weekje te ervaren dat het ook anders kan. Om inzichtelijk te maken welke mogelijkheden er zoal zijn, hebben ze een speciale ‘menukaart’ laten maken. Hierin zien werkgevers in een oogopslag wat er zoal mogelijk is op bijvoorbeeld het gebied van fietsstimulering of hybride werken.

zowerkthet.nl

Melanie Schipper van Menzis

Menzis: “Thuiswerken optimaal gefaciliteerd”

Een van de werkgevers die al goed bezig is op het gebied van hybride werken is de zorgverzekeraar Menzis. Niet voor niets werd Menzis medio juni verkozen tot ‘Beste Hybride Werkgever van het land’, in de categorie meer dan 200 medewerkers.

Hybride werken betekent voor de medewerkers van Menzis dat ze op de plek kunnen werken waar dat voor henzelf en voor Menzis de meeste waarde toevoegt. Het thuiswerken is daarbij voor de Menzis-medewerkers optimaal gefaciliteerd: ze ontvangen een budget om hun thuiswerkplek in te richten en comfortabel te werken, zo vertelt Melanie Schipper, manager Facilitair Bedrijf bij Menzis.

"Ze ontvangen een budget om hun thuiswerkplek in te richten en comfortabel te werken"

Daarnaast krijgen alle medewerkers een thuiswerkvergoeding om ze tegemoet te komen in kosten voor zaken als koffie of energie. Daar bovenop kreeg het personeel nog eens een eenmalige stimulans van 100 euro, dat ze mochten uitgeven aan zaken die hun gezondheid of welzijn bevorderen, zoals hardloopschoenen.

Gemiddeld werken Menzis-medewerkers 50 procent thuis en 50 procent op kantoor. “Ze reizen dus veel minder vaak naar kantoor”, stelt Schipper. “En als mensen naar kantoor komen, speelt duurzaam vervoer steeds meer een rol. Het aantal elektrische auto’s in het wagenpark neemt toe en twee kantoorlocaties liggen naast een station.” Menzis vergoedt duurzaam vervoer zoals OV volledig en biedt alle medewerkers een fietsregeling. “Op dit moment wordt het mobiliteitsbeleid geactualiseerd waarbij verdere verduurzaming een van de belangrijkste pijlers is.”

Actie: probeer twee weken een elektrische cargobike

Ondernemers in Groningen kunnen gratis twee weken lang een elektrische cargobike proberen als alternatief voor de auto of bestelbus.

Een drukke binnenstad, venstertijden én een emissievrije binnenstad in 2025. Het maakt dat veel ondernemers, bedrijven en organisaties gedwongen zijn na te denken over hun transport en logistiek. Daarom biedt Groningen Bereikbaar ondernemers de mogelijkheid twee weken lang een elektrische cargobike uit te proberen.

Aan een cargobike zitten namelijk nogal wat voordelen, zo stelt Anita de Jager van Groningen Bereikbaar. Ze wijst allereerst op de snelheid. Geen files en opstoppingen: zeker in de binnenstad ben je op een fiets of cargobike een stuk sneller dan met de auto. Ook ben je niet langer afhankelijk van venstertijden. “Met de auto mag je in de binnenstad alleen laden en lossen tussen 05.00 en 12.00 uur’s ochtends. Die beperking heb je met een cargobike niet”, aldus

De Jager. Daarbij komt: zo’n cargobike heeft ook geen CO₂-uitstoot en je hebt geen parkeer- en brandstofkosten. “Gezond is het ook: je bent in beweging in plaats van dat je stil in de auto zit.”

Ondernemers hebben de keuze uit twee types: de ene heeft een laadbak met een volume van 850 liter en een actieradius van 50 kilometer. De ander heeft een actieradius van 75 kilometer en een laadbak met een grootte van 570 liter.

Het reserveren van een cargobike is heel eenvoudig. Je meldt je aan via de website van Groningen Bereikbaar en daarbij kies je een periode en afhaalallocatie die het beste uitkomt. Vervolgens staat de cargobike op de afgesproken tijd voor je klaar bij Makro of Dumo Tweewielers in Groningen.

groningenbereikbaar.nl/cargobike

Met een speed pedelec naar het werk: “sneller dan met de auto”

Petra Fieten fietst elke dag met een speed pedelec 30 kilometer van haar woonplaats Assen naar haar werk in Groningen, en weer terug. “Het is een win-win-situatie”, zegt Fieten. “Je moet tóch naar je werk dus waarom dan niet lekker op de fiets? Dan heb je meteen je portie beweging gehad én het is vaak nog sneller ook.”

Petra Fieten woont met haar vriend en kinderen in Assen. Op maandag, dinsdag en vrijdag werkt ze in het UMCG in Groningen als verpleegkundig consultant op de afdeling hematologie.

“Op mijn werk kon ik via Groningen Bereikbaar gratis een weekje een speed pedelec uitproberen”, vertelt Fieten. “Ik wist al op de eerste dag: dit is het voor mij! Het grote voordeel van zo’n speed pedelec is de snelheid. Met de racefiets was ik afhankelijk van de windrichting, minimaal een uur onderweg. Met mijn speed pedelec ben ik maximaal 50 minuten onderweg, soms fiets ik het zelfs in 45 minuten.”

Ze is daarmee sneller op haar werk dan als ze de auto zou pakken, rekent ze voor. “Dan moet ik eerst m’n auto parkeren bij de P+R in Haren, en vanaf daar nog weer met de bus naar het UMCG.”

Toch, die kortere reistijd is niet eens de voornaamste toegevoegde waarde van het fietsen, vindt Fieten. “Ik word er vooral heel rustig van. Het werkt enorm ontspannend. Je kunt op de fiets nog eens rustig de dag doornemen en wat mijmeren: gewoon je gedachten lekker laten gaan.”

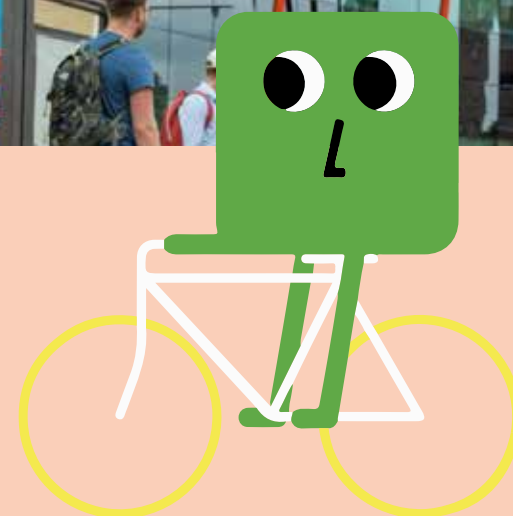
Bovendien, het scheelt ook nog eens een hoop ergernissen met alle werkzaamheden aan de weg. “En: je komt altijd fris en fruitig op je werk aan! Eerlijk waar, ik zit echt altijd met plezier op de fiets.”

Sinds Fieten de speed pedelec in de schuur heeft staan, is ze één keer met de auto geweest maar dat was dan ook de enige uitzondering. “Toen sneeuwde het, en was het gewoon te gevaarlijk om op zo’n snelle fiets te stappen”, verduidelijkt ze. Maar regen, kou, harde wind? Ze laat zich er niet door weerhouden. “Je kunt je op alle weertypes kleden, zeg ik altijd maar.”

Nooit meer anders

Nu de Assense een speed pedelec heeft, wil ze nooit meer anders. Al is het wel wennen om te fietsen op zo’n razendsnelle fiets, die met gemak 47 kilometer per uur kan halen. “Ik heb mijn hele leven gefietst, ook op de racefiets, dus ik ben wel wat gewend. Maar fietsen op een speed pedelec is wel iets wat je moet leren: je gaat razendsnel en lang niet alle weggebruikers houden daar rekening mee. Het is de kunst anticiperend te fietsen en je snelheid aan te passen aan je omgeving.”

Favoriete plekjes onderweg heeft Fieten niet echt. Wél favoriete momenten: zonsopgang en -ondergang. “Dat is een prachtig gezicht. Ik vind dat dan echt genieten als je ’s ochtends in alle vroegte en rust de zon op ziet komen. Ik ben al heel wat keren gestopt om een foto te maken.”

Probeer ook een gratis e-bike

Via Groningen Bereikbaar kun je gratis een week een e-bike of speed pedelec proberen. Een fiets reserveren kan via de site van Groningen Bereikbaar.

Werkgevers en de Fietsactie

Werkgevers en partners van Groningen Bereikbaar kunnen zich aanmelden voor de Fietsactie die het voor de medewerkers nog makkelijker maakt eens een e-bike uit te proberen voor het woon- en werkverkeer. Kijk voor meer info en voorwaarden op de site van Groningen Bereikbaar (onder het kopje actie) of stuur een mailtje.

info@groningenbereikbaar.nl

groningenbereikbaar.nl

groningenbereikbaar.nl/acties/pak-de-fiets

Honderden elektrische deelfietsen in de stad; óók op P+R-terreinen

Verspreid door de gemeente Groningen staan sinds begin deze maand vierhonderd elektrische deelfietsen. De fietsen zijn voor Stadgers, werknemers, studenten en bezoekers te huur voor korte en langere ritten. Ook op de vijf P+R-terreinen rondom de stad staan de fietsen. “Ideaal voor het laatste stukje reis van bezoekers of forenzen die daar hun auto parkeren”, zo zegt Stijn Ringnalda, beleidsmedewerker deelmobiliteit bij de gemeente Groningen.

Na een uitgebreid aanbestedingstraject van de gemeente Groningen zijn uiteindelijk twee aanbieders overgebleven: Bolt en Go Sharing. Beide partijen hebben begin september elk 200 fietsen geleverd. Uiterlijk eind dit jaar zullen ze elk nog eens 100 fietsen plaatsen, waardoor het totaal aantal dan op 600 komt.

Het gaat om elektrische fietsen van hoogwaardige kwaliteit, zo vertelt Ringnalda over de stalen rossen. Ze zijn elektrisch en kunnen een maximale snelheid van 25 kilometer per uur bereiken. Een helm is dan dus, in tegenstelling tot bij de razendsnelle speed pedelecs, niet verplicht.

De fietsen zijn te vinden - en na gebruik te parkeren - in een van de ruim 200 hubs in de gemeente Groningen. In de apps van de betreffende aanbieder is te zien waar de hubs zich precies bevinden, aldus Ringnalda. Hij benadrukt dat het om ‘virtuele’ hubs gaat: ze zijn dus niet fysiek afgebakend.

Bij de selectie van de plekken is onder andere gekeken naar de aanwezigheid van een goede plek om de fietsen te parkeren en de nabijheid van openbaar vervoer. “Daarnaast gaat het natuurlijk

om plekken waar veel mensen komen, zoals de binnenstad, ziekenhuizen, stations en verschillende onderwijsinstellingen”, geeft Ringnalda als voorbeeld. In de binnenstad zijn onder andere de fietsenstallingen Grote Markt en Nieuwe Markt belangrijke plekken waar de fietsen gestald én gepakt kunnen worden. Vanwege de hubs verwacht de gemeente geen overlast van her en der geparkeerde deelfietsen, zoals bij de scooters soms wel het geval is.

Vanaf 0,15 cent per minuut

De fietsen zijn bedoeld voor vooral korte ritjes in de stad, maar kunnen ook voor dagdelen gehuurd worden. De tarieven liggen tussen de 0,15 cent en 0,24 cent per minuut.

De komst van de fietsen is een initiatief van de gemeente, in samenwerking met Groningen Bereikbaar. “Uiteindelijk hopen we met de fietsen natuurlijk te stimuleren dat mensen de auto laten staan, en in plaats daarvan op zo’n snelle fiets naar hun plaats van bestemming gaan. Dat is nog gezonder ook.”

Werkgevers en werknemers

Voor werkgevers zijn er speciale pakketten samengesteld die ze kunnen aanbieden aan hun werknemers zodat zij tegen gereduceerd tarief van de fietsen gebruik kunnen maken. Werkgevers kunnen voor meer informatie en mogelijkheden terecht bij Groningen Bereikbaar. Werknemers kunnen voor de mogelijkheden aankloppen bij hun werkgever.

go-sharing.com

bolt.eu/nl

groningenbereikbaar.nl/acties/deelfietsen-in-groningen

Groningen OPEN: Maripaan Groep hoopt op 'briljant out-of-the-box idee'

Met meer dan 2.200 werknemers heeft de Maripaan Groep behoefte aan een efficiënt en veilig systeem voor een deel van de administratieve verwerking van in-, door- en uitstroom van medewerkers. Daar bestaan wel honderden oplossingen voor, weet HR-manager Bianca Bishessar inmiddels, "maar niet de specifieke oplossing die wij zoeken." En dus doet de Maripaan Groep mee aan Groningen OPEN, een programma waarbij gevestigde bedrijven worden gekoppeld aan startups om iets voor elkaar te kunnen betekenen.

Groningen OPEN is een initiatief van Campus Groningen, Founded in Groningen en de NOM om gevestigde bedrijven en startups in de regio op een laagdrempelige manier met elkaar in contact te brengen. Gevestigde bedrijven kunnen een specifieke uitdaging insturen waar ze hulp bij kunnen gebruiken. Vervolgens wordt er een startup aan het bedrijf gekoppeld, die kan helpen te innoveren.

Afgelopen juni zijn er voor de derde editie vier startups gekoppeld aan vier gevestigde bedrijven. Maripaan Groep is gekoppeld aan Payper, een startup die zorgt voor een efficiënte HR-administratie op een eigen HR-platform. We vroegen HR-manager Bishessar naar het programma.

Waarom doen jullie mee aan Groningen OPEN?
"Ik werd getipt door iemand en ik vond het meteen een briljant idee. Onze uitdaging speelt al heel lang. Het lijkt iets simpels, maar het blijkt toch heel complex te zijn, dus ik dacht: laten we kijken of dit werkt."

Want wat is jullie uitdaging?
"Met 15 supermarkten, meerdere horecazaken en een vastgoedtak hebben we een ontzettend grote in-, door- en uitstroom van medewerkers. Het administratieve proces daarvan willen we graag automatiseren, zodat we niet meer zoveel tijd kwijt zijn aan administratieve rompslomp."

En daar bestaat nog geen oplossing voor?
"Jawel, heel veel zelfs, maar dat zijn vaak totaaloplossingen, dus een compleet HRM-programma. Wij werken al met een aantal programma's waaraan we aan gebonden zijn, waaronder belangrijke operationele systemen van de Jumbo, dus wij zoeken een automatiseringsoplossing voor een klein stukje van ons werk, die gekoppeld kan worden aan de systemen waar we al mee werken."

Waarom willen jullie dat op deze manier oplossen?
"Ik hoop dat Payper ons kan helpen met een briljant out-of-the-box-idee. Ik heb wel een idee van wat ik nodig heb en er zijn ook al partijen ge-

Bianca Bishessar
Fotografie: Corné Sparidaens

weest die een oplossing hebben, maar misschien zijn er wel hele andere oplossingen en zo heb ik ook vergelijkingsmateriaal."

En wat kunnen jullie aan Payper bieden?
"Als we een passende oplossing vinden, hebben we beiden een nieuwe partner en bij de oplossing past ook een bepaalde investering. En als het werkt zijn er misschien ook wel andere bedrijven die deze oplossing kunnen gebruiken."

Hoe ziet het programma eruit?
"We zitten nog redelijk in de beginfase. We zijn in juni aan elkaar gekoppeld en we hebben nu zo'n drie keer afgesproken. We hebben besproken wat onze uitdaging is en wat de oplossing moet omvatten. Nu de zomer voorbij is, gaan we er verder mee aan de slag, maar ik denk zeker dat we iets voor elkaar kunnen betekenen."

Ondernemers die ook op zoek zijn naar een oplossing voor een specifiek probleem, kunnen zich via de Founded in Groningen aanmelden voor de volgende editie van Groningen OPEN. Het programma wordt georganiseerd door Campus Groningen, Founded in Groningen, Founded in Friesland en NV NOM. Het programma wordt mogelijk gemaakt door het Akkoord van Groningen.

foundedingroningen.com
info@foundedingroningen.com

Maripaan Groep
Griffeweg 4, Groningen
050 200 36 00
info@maripaan.nl

Groningen volgend jaar gastheer van het grootste congres van Nederland

Groningen is in juni 2023 gastheer van het grootste congres van Nederland: het Jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Dat maakte de organisatie eind juni bekend in Hoorn, waar het evenement dit jaar plaatsvond. "Een unieke kans", zegt burgemeester Koen Schuiling.

"Het is niet alleen een belangrijk congres waar relevante onderwerpen worden besproken en waarbij we de regio landelijk voor het voetlicht kunnen brengen," zegt Schuiling, "maar het biedt ook kansen voor de horeca en toerismebranche in Groningen. Ook zij profiteren van het grote aantal bezoekers en levendigheid in de stad."

Het tweedaagse VNG-Jaarcongres wordt al gehouden sinds 1918. Er komen op beide dagen zo'n 2.000 tot 3.000 voornamelijk gemeente-bestuurders, zoals burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en raadsleden. Maar ook vertegenwoordigers van landelijke en provinciale overheden zijn aanwezig. Tijdens het congres wordt over verschillende thema's gesproken en wordt de verbinding en samenwerking tussen de gemeenten gezocht. De gemeente Groningen zal het congres van 2023 organiseren, in samenwerking met de provincie Groningen en de Vereniging van Groninger Gemeenten.

Burgemeester Koen Schuiling: "We willen niet alleen laten zien wat de stad in huis heeft, maar

ook de regio gaan betrekken." Hij doelt daarbij op de Provincie Groningen en de Groninger gemeenten. "Metropoolregio Groningen is koploper in een aantal grote transitieën en dat zetten we graag voor onze collega's in de etalage. Voor onze regio is dit congres een unieke kans om alle beslissers in het openbaar bestuur mee te nemen in de kansen en opgaves waar we voor staan."

MartiniPlaza, Forum Groningen en de Martinikerk

Zowel de mogelijke inhoudelijke thema's als de voorgestelde locaties vielen, volgens gemeentelijk projectleider Klaas van der Hoek, in de smaak bij de VNG. De belangrijkste locaties tijdens het congres op 13 en 14 juni zullen MartiniPlaza, het Forum en de Martinikerk zijn. De 50 decentrale bijeenkomsten met verschillende thema's zullen worden verspreid over de gehele regio. Thema's die aan bod komen zijn onder andere onderwerpen als energietransitie en innovatie in de gezondheidszorg en landbouw. De thema's zullen in de komende maanden verder worden uitgewerkt.

Goed voor ons imago

"Met een dergelijk beeldbepalend congres maken we beleefbaar wat de kracht van Groningen is", zegt Barbara Risselada, directeur van Marketing Groningen. "Door tijdens het congres samen met bestuurders uit het hele land te werken

aan oplossingen voor de vraagstukken van deze tijd, laten we zien dat Groningen kan helpen Nederland gezonder, innovatiever en groener te worden. Dat is goed voor ons imago."

Tijdens de voorbereidingen van het congres zal ook actief contact worden gezocht met de horeca en toerismebranche. De kosten voor het congres worden gedragen door de VNG en de gastregio. Hiervoor wordt nog een geactualiseerde begroting gemaakt.

"Een unieke kans om bestuurders mee te nemen in onze kansen en opgaven"

Koen Schuiling,
Burgemeester van Groningen

Fotografie: Peter Wiersema

Wethouder Carine Bloemhoff

“Groningen kan meer halen uit samenwerking met ondernemers”

Carine Bloemhoff, wethouder Economische Zaken
Fotografie: Jan Buwalda

Sinds juni van dit jaar is ze, als wethouder met onder meer Economische Zaken, het belangrijkste aanspreekpunt voor Groningse ondernemers binnen het college van B en W. Maar Carine Bloemhoff (39) benadrukt dat ze ook de thema's 'onderwijs' en 'werk' onder hoede heeft en ook dat zijn onderwerpen waarin ze veel met ondernemers te maken zal krijgen. Tenminste, dat hoopt ze, want volgens Bloemhoff heeft het gemeentebestuur belangrijke ambities en om deze te verwezenlijken is samenwerking met Groningse ondernemers zeer gewenst.

“Dat ik verantwoordelijk ben voor onderwijs, werk en economische zaken is prettig, want dat is een mooie combinatie. Er zijn daarbinnen tal van zaken waarin gemeente en ondernemers iets voor elkaar kunnen betekenen. Wij realiseren ons heel goed dat we de ondernemers nodig hebben: voor werk en inkomen van de mensen. Ondernemers creëren banen en dat zorgt er mede voor dat inwoners zoveel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving.”

Ook voor het behalen van andere doelstellingen - het bevorderen van brede welvaart en het veranderen van de economie omdat de planeet langzamerhand is uitgewoond - hebben gemeente en ondernemers elkaar nodig, betoogt ze.

Carine Bloemhoff heeft al jarenlange ervaring als wethouder, onder meer met de thema's 'arbeidsmarkt', en 'impact ondernemen' in haar vorige portefeuille. Ze merkte toen al dat veel ondernemers in het MKB graag duurzamer willen ondernemen, maar niet altijd weten hoe. En daarin kan de gemeente helpen.

“Eén van de sterke kanten van Groningen vind ik dat de lijnen hier kort zijn. De drie O's (ondernemers, onderwijs en overheid) weten elkaar hier heel goed te vinden, er is in Groningen vaker meer samenwerking dan competitie. En daar moeten we gebruik van blijven maken.”

“Er zijn nog te veel daken zonder zonnepanelen, daarin moeten we slagen maken”

Wel heeft ze de indruk dat er nog veel zaken zijn die beter kunnen. ‘Wij praten als gemeente bijvoorbeeld met te veel mensen over dezelfde thema's. Dat zouden we slimmer moeten kunnen organiseren.’

In het collegeprogramma staat dat de gemeente wil samenwerken om te komen tot de groenste en duurzaamste bedrijventerreinen van Nederland. Hoe staat het daarmee?

“Ik zie dat de bedrijvenverenigingen echt actief zijn voor het verbeteren van de bedrijventerreinen. De één is bezig met vergroening, de ander met energiebesparing. Bij WEST zijn ze bezig met netcongestie, op Zuidooost met regenwater en in noord-oost om het energieverbruik in kaart te brengen. Als gemeente zijn we daar ook bij betrokken en we willen daar graag samen mee verder gaan.”

B en W hebben zich voorgenomen om de komende maanden in gesprek te gaan om overal waar dat kan zonnepanelen te plaatsen. “Er zijn wat mij betreft nog te veel daken in Groningen zonder zonnepanelen. Maar: het net moet het wel aankunnen, en ook daar moeten we nog slagen maken.”

Een andere doelstelling van het college is het om ‘ondernemen met impact’ kern van het beleid te maken, en dus om ‘sociaal’, ‘duurzaam’ en ‘circulair’ te bevorderen. “We willen de bedrijven in Groningen die daarin voorop lopen helpen en bijvoorbeeld verbinden met andere bedrijven die daarin nog minder ver zijn. En bij aanbestedingen van de gemeente willen we vaker kiezen voor impactvolle bedrijven.”

Zou het niet goed zijn om te komen tot een strategische visie op de rol, betekenis en toekomst van ondernemingen in Groningen en afspraken te maken over wat er beter kan?

“Die visie is er al: dat is de ‘Economische Agenda’ die dit jaar weer een update krijgt. Over de invulling en verdere uitwerking daarvan wil ik graag in gesprek gaan.”

“En er valt veel te bespreken: van zaken als ‘netcongestie’ tot ‘personeelsplanning’. Met de ‘Koepel’ en andere vertegenwoordigers van ondernemend Groningen wil ik daarover heel graag in overleg en ik hoop dat we mooie afspraken kunnen maken over onze gezamenlijke ambities. Als dat zou lukken, dan zou dat heel mooi zijn voor Groningen!”, aldus wethouder Carine Bloemhoff.

Nieuwe Fondsmanager van het Ondernemersfonds Groningen

Jan Gerbrand Krol wil helpen ideeën van Groningse ondernemers waar te maken

Het gaat op veel fronten goed met de Groningse economie. Maar het kan nog beter. “Dus als er enthousiaste ondernemers in Groningen zijn met originele plannen die de economie verder kunnen brengen, dan zal ik er alles aan doen om deze te helpen realiseren.” Dat zegt Jan Gerbrand Krol (49), de nieuwe Fondsmanager van het Groninger Ondernemersfonds.

Het Ondernemersfonds is een ondernemersfonds van, voor en door ondernemers in de stad Groningen. Het geld in het Fonds is ingelegd door de ondernemers zelf: de gemeente Groningen heft op de OZB van niet-woningen een opslag van 6 procent. Het Fonds is in 2011 opgericht om te helpen initiatieven te realiseren. In tien jaar tijd heeft het Ondernemersfonds dan ook tal van zaken mogelijk gemaakt, onder andere op het gebied van duurzaamheid en aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen, maar ook op het gebied van veiligheid of het verbeteren van het ondernemersklimaat.

“Maar ik denk dat we er nog meer uit kunnen halen. Dat is in elk geval mijn ambitie. Want ik ben ervan overtuigd dat er ideeën van ondernemers blijven liggen, gewoon omdat ze geen tijd hebben of het Ondernemersfonds onvoldoende kennen. Dat is zonde”, aldus Krol.

Krol had al een groot netwerk en is bekend met Groningse ondernemers. Hij is zelf ondernemer en eigenaar van Wake Up Events, dat toekomstgerichte en grensverleggende evenementen organiseert. Hij begon zijn loopbaan als innovatiemanager en was afgelopen jaren onder meer binnenstadmanager in Assen en Sneek.

“In mijn nieuwe functie ben ik als een spin in het web en ben ik aanspreekpunt voor bedrijven, ondernemers, kennisinstellingen en stakeholders.” Als Fondsmanager is hij verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken van het Fonds en is hij verbinder tussen bedrijvenverenigingen, gemeente, ondernemers en kennisinstellingen.

Krol denkt dat er nog verbeteringen mogelijk zijn in het versterken van de huidige Groningse samenwerkingsverbanden. “Ik wil daar graag de verbindende schakel in zijn.” Het Fonds gaat na tien jaar zelf overigens ook een nieuwe fase in: kleiner en met een slagvaardiger bestuur.

Ideeën welkom

Omdat Groningen met het Ondernemersfonds een uniek middel heeft om initiatieven ten uitvoer te brengen is het volgens Krol zaak om daar maximaal gebruik van te maken. En dus om goede ideeën boven tafel te krijgen. Hij wil dan met name graag stadsbrede initiatieven van de grond helpen te tillen. Hij roept ondernemers op om mooie ideeën vooral te melden, via de eigen Bedrijvenvereniging of anders bij hemzelf. “Alles wat de Groninger economie verder kan helpen is interessant, dus: leg uw idee graag aan ons voor!”, aldus de nieuwe Fondsmanager.

Ondernemers met ideeën en suggesties kunnen Jan Gerbrand Krol een mail sturen:
jangerbrand@ondernemersfondsgroningen.nl
ondernemersfondsgroningen.nl

Jan Gerbrand Krol

Ondernemersfonds
Groningen

Promotiedagen: 8 en 9 november in MartiniPlaza

“Basisprincipe blijft: netwerken en ontmoeten”

In MartiniPlaza staan dinsdag 8 en woensdag 9 november de Promotiedagen op het programma. Het gaat alweer om de 35e editie. “In al die jaren is er veel veranderd, maar het basisprincipe is nog steeds: netwerken, ontmoeten en verbinden”, aldus directeur en organisator Michel Elzinga. Nieuwe elementen zijn er dit jaar ook, zoals het Huis van de Ondernemer, het nieuwe Fryslân Hûs en The Health Club.

Het wordt wederom een bijzondere editie, zo belooft Elzinga. Niet alleen omdat het al de 35e jaargang is, maar ook omdat er dit keer – ijs en weder dienende weliswaar – géén coronarestricties zijn. Elzinga wijst op de editie van vorig jaar. “Het lijkt alweer zo lang geleden, maar toen mochten bezoekers alleen nog op vertoon van hun corona-app naar binnen”, blikt hij terug. En het jaar daarvoor was er vanwege de pandemie zelfs alleen maar een online editie.

“Eindelijk weer een editie als vanouds”, zegt Elzinga over de komende Promotiedagen. Maar dan wél met een aantal nieuwe onderdelen, zoals het Huis van de Ondernemer. “De naam zegt het al: dit wordt de plek waar ondernemers elkaar kunnen ontmoeten”, zo vertelt de organisator over het spiksplinternieuwe plein, dat bestaat uit een theater, een partnerlounge, netwerkruimte en een eigen horecavoorziening. Het Plein is straks de plek voor lezingen en bijeenkomsten voor grote groepen, tot wel een paar honderd man.

Ook nieuw dit jaar is het Fryslân Hûs. Vorig jaar had de provincie Drenthe al een eigen plein, en nu dus ook de provincie Friesland. Volgens

Elzinga zullen er enkele tientallen Friese en ook Drentse deelnemers zijn. Een andere nieuwkomer is The Health Club, een plein vol tips en tricks over beweging, voeding en mentale gezondheid.

Niet splinternieuw, maar wel in een nieuw jasje zit het Haven- en Industrieplein. “Samen met Groningen Seaports hebben we dit plein dit jaar een totaal nieuwe uitstraling gegeven. Ook het programma is vernieuwd, evenals de plek: een centrale locatie in de Expo 1.”

Zoals gezegd: het is dit jaar alweer de 35e editie van de Promotiedagen, de online editie van twee jaar geleden niet meegerekend. De eerste keer was in 1987. Michel Elzinga was er toen al bij, als zoon van de oprichter en organisator Paul Elzinga. “Of er in die jaren veel veranderd is? Qua inhoud niet zozeer: het ging en gaat nog steeds voor een groot deel om het leggen van persoonlijk contact. Dat was én is van ongekende waarde voor bedrijven.”

Toch ziet Elzinga ook grote verschillen: “Vroeger sleepten ondernemers soms busjes en aanhangwagens vol spul mee: kranen, kozijnen, maar net wat ze verkochten. De komst van internet en websites heeft dat overbodig gemaakt.” Nieuw daarentegen zijn de informatieve en inspirerende beursonderdelen: workshops, masterclasses en bijeenkomsten.

De Promotiedagen trekken traditiegetrouw zo’n 20.000 bezoekers.

[promotiedagen.nl](https://www.promotiedagen.nl)

Rondom de stand van de gemeente Groningen, in de Expo 1, zijn ook de stands van de bedrijvenverenigingen te vinden. VBNO is er met een eigen netwerplein en ook Bedrijvenvereniging ZO staat er met een netwerkstand. Dit jaar zijn daar voor het eerst ook WEST en de Groningen City Club te vinden.

Bij de stand van Groningen Werkt Slim kunnen ondernemers terecht voor advies en informatie over duurzaam ondernemen. En ook Groningen Bereikbaar is weer van de partij: adviseurs van GB helpen bezoekers graag op weg op het gebied van bereikbaarheid en duurzame mobiliteit.

Actie Sontplein Schoon moet ervoor zorgen dat het áltijd schoon is op het Sontplein

Op 1 september is het pilotproject Actie Sontplein Schoon van start gegaan. Het gaat om een initiatief van McDonald’s, KFC, vastgoedontwikkelaars Retail Sontplein en Aprisco en de gemeente Groningen met als doel het terrein rondom het Sontplein structureel schoon te houden. “Het moet altijd netjes zijn”, verwoordt McDonald’s-directeur Henk Sijsma het doel.

Een groter terrein, meer parkeerplaatsen. De ontwikkelingen op en rond het Sontplein zorgen voor meer afval, een mengelmoeis van etensresten en plastic productverpakkingen van winkels.

“Helaas gooien veel bezoekers afval op de grond. Tachtig à negentig procent van de mensen gooit het wel netjes in de vuilnisbakken, maar die zijn vaak overvol. Dan waait het weg of pikken vogels het eruit”,

zo zegt Sijsma, franchisenemer bij McDonald’s Sontplein en Westerhaven. Samen met Wiebe Kooiker van Retail Sontplein coördineert hij het nieuwe schoonmaakproject.

Eerder al liep er regelmatig een werknemer rond om de boel schoon te houden, maar die redde dat niet in zijn eentje. “We willen zorgen dat het altijd netjes is. Met deze pilot gaan we met de gemeente kijken of het werkt om echt een structurele aanpak te hebben”, vertelt Sijsma.

Het project wordt gefinancierd vanuit het Ondernemersfonds Groningen en de gemeente Groningen draagt een even groot bedrag bij. “De gemeente juicht het initiatief ook echt toe. Met samenwerking kun je namelijk het meest bereiken, dat maakt het allemaal wat makkelijker”, zegt Sijsma.

Audiowandeling Stem van de Hunze vertelt het verhaal van het Hunzedal

Een audiowandeling langs de voormalige loop van de rivier de Hunze aan de rand van de stad Groningen. Dat is de Stem van de Hunze. De luisteraar wordt meegenomen door het Hunzedal, dat vroeger van Drenthe doorliep tot aan de Waddenzee. Met de audiotoe wil stichting Het Tussenland het verhaal van het Hunzedal vertellen.

De Hunze en de Aa, dat waren ooit de twee roemruchte rivieren langs de stad Groningen. Tegenwoordig komt de Hunze roemloos tot een einde in het Winschoterdiep. Maar dat moet gaan veranderen. Het Groninger Landschap is bezig met het terugleggen van deze kronkelende rivier, dwars door de stad Groningen.

Maar een kronkelende rivier die ooit natuurlijk door het landschap liep, terugbrengen in een gecultiveerde stad, dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Wat zou de Hunze daar zelf eigenlijk over te zeggen hebben? Dat is de insteek van de audiowandeling. De luisteraar wordt meegenomen in de verhalen en ervaringen

van bewoners, bedrijven en gebruikers van het Hunzedal.

De audiowandeling, die een uur duurt, is een ideaal tijdverdrijf tijdens een lunchwandeling op Euvelgunne. “Je hebt daar een stuk Hunzedal waar veel ondernemers en medewerkers van het bedrijventerrein tijdens hun lunch wandelen. Dat maakt het voor hen heel interessant”, vertelt creatief producent Juul Huitema van Stichting Tussenland.

Voor het onderzoek naar het project sprak Tussenland met verschillende bewoners en ondernemers uit de omgeving. Op basis van dat materiaal is een tekst geschreven voor de audiowandeling.

Het project loopt van 28 september tot en met 2 oktober.

Tickets:
tussenland.net/stem-van-de-hunze

Ondernemers brainstormen over ‘Italiaans tintje’ in binnenstad

Gianni Versace Retrospective in het Groninger Museum

Gondels door de Groninger grachten? Een Italiaanse eierbal? Een Giro di Groninga? Wellicht krijgt Groningen dit najaar en komend voorjaar een Italiaans tintje. Onlangs organiseerde de Groningen City Club (GCC) samen met het Groninger Museum een brainstormsessie met ondernemers om daar ideeën voor te bedenken. “We willen de bezoekers zo lang mogelijk in de stad houden. Want daar plukken ondernemers dan weer de vruchten van”, stelt Erwin Mulder van de GCC.

Aanleiding voor de brainstormsessie is de Gianni Versace-tentoonstelling die vanaf december 2022 tot juli 2023 in het Groninger Museum te bewonderen zal zijn: Gianni Versace Retrospective. Versace was een excentrieke Italiaanse mode-ontwerper die 25 jaar geleden vermoord werd. In de tentoonstelling komen mode, pop en design volgens het museum op spectaculaire wijze samen in de wereld van extravagante kleding en uitbundige catwalkshows.

Cultuur naar de binnenstad

Door ook de binnenstad en de rest van de stad bij de tentoonstelling en het Italiaanse thema te betrekken, hoopt de GCC een aantrekkelijk (binnen)stad te creëren, waar bezoekers graag verblijven. En het blijft volgens de club hopelijk niet alleen bij de Versace-tentoonstelling. “Er zijn zoveel toffe culturele activiteiten in Groningen, waarom zou je die niet voor een deel buiten de muren van een museum of theater halen?” zegt Mulder. Hij benadrukt dat de GCC de focus daarbij niet alleen op de binnenstad wil leggen, maar juist ook op de aansluiting naar het buitengebied, zoals wijkcentra als Paddenpoel.

Het idee om cultuur en de stad meer te verbinden, wordt omarmd door de Groningse ondernemers. Musetta Blaauw van Musjes Kinderwinkel in de Zwanestraat was een van de retailers die meedeed aan de brainstormsessie. “We hebben in Groningen het Forum en het Groninger Museum: beide instellingen met Randstedelijke allure die veel mensen naar de stad trekken. Met een extra bruisende en levendige binnenstad verleid je de bezoekers ook de rest van de stad te ontdekken, en misschien niet alleen een middag te blijven, maar de hele dag en misschien zelfs een weekendje”, zo zegt Blaauw.

Juist die dagjesmensen en toeristen bieden retailers grote kansen. “De zomermaanden, als er veel toeristen rondlopen, zijn voor ons de drukste maanden van het jaar. Op zaterdagen komt misschien wel de helft van mijn klanten van buiten Groningen”, stelt de ondernemster. “Het gaat dan om klanten die ik anders niet in mijn winkel had gehad, maar die wel makkelijk geld uitgeven. Een hele interessante doelgroep dus, die wij als ondernemers graag zien groeien.”

Tijdens de brainstormsessie kwamen heel wat verschillende ideeën voorbij. Zo kwam het groepje van Blaauw met het idee voor gondels in de grachten of typisch Italiaanse waslijnen boven de straten. Welke ideeën zullen worden uitgevoerd is nog even afwachten. De ideeën worden eerst geclusterd en verder uitgewerkt.

groningermuseum.nl

Groningse caloriearme borreltjes zijn niet aan te slepen

‘Bizar’, noemt Gianluca De Leo het: alleen al tussen mei en september van dit jaar gingen er in Nederland 250.000 blikjes Bozu Hard Iced Tea over de toonbank. Het Groningse caloriearme borreltje is met name bij studenten razend populair. “Ze vliegen per tray de winkel uit.”

De Hard Iced Tea is een van de vijf caloriearme maar alcoholische drankjes uit het assortiment van het Groningse bedrijf én merk BOZU, van jeugdvrienden en Stadgers Brend Koolhof en Gianluca De Leo. Het duo bestormde in 2019, vlak voor de coronacrisis, de markt met Hard Seltzers: drankjes bestaande uit wodka en soda die in de VS en Canada toen al razend populair waren, maar in Nederland nog amper bekendheid genoten.

De ‘Groningse’ Hard Seltzers gingen aanvankelijk als een tierelier, maar zoals dat dan gaat, kwam ook al gauw de concurrentie om de hoek kijken: ook de ‘grote jongens’ als Heineken en zelfs Coca-Cola kwamen met een Hard Seltzer op de proppen. Neem daarbij de coronapandemie en de gedwongen sluiting van de horeca en er zat nog maar één ding op: wat nieuws én verfrissends verzinnen.

Dat werd dus de Hard Iced Tea, verkrijgbaar in twee smaken: green tea en peach. Het drankje bevat amper calorieën – maar 65 – maar toch 4,5 procent alcohol. “Bijna net zoveel alcohol als een biertje dus, maar dan geen suikers en geen koolhydraten, én veel minder calorieën: in een biertje zitten gemiddeld 149.”

De Hard Iced Tea bleek een gouden greep, want de drankjes zijn vooral onder studenten niet aan te slepen: de Hard Iced Tea is in mei van dit jaar gelanceerd en eind augustus stond de teller al op 250.000 verkochte blikjes. De Ice Tea met alcohol is dan ook al te vinden in de schappen van Jumbo, Sligro en Albert Heijn volgt dit najaar. De blikken vliegen over de toonbank: “Bij de Jumbo op de Grote Markt waren we op een gegeven moment zelfs het bestverkochte product van de week, van het hele assortiment.” En ook met bezorgen loopt het storm: “onze eigen bezorgdienst verkoopt gemiddeld 7 à 8 trays per bestelling. En via Flink bezorgen we inmiddels in 33 Nederlandse steden.”

“Ze vliegen per tray de winkel uit”

De Leo en Koolhof hopen dit jaar uiteindelijk 500.000 blikjes te verkopen. En zoals het nu lijkt moet dat lukken, zegt De Leo. Volgend jaar moet de miljoen aangetikt worden, en het jaar erop 2,5 miljoen. De twee hebben er alle vertrouwen in. “Het suikervrije en koolhydraatarme spreekt erg aan. In Amerika hebben de Hard Seltzers zelfs al een marktaandeel van meer dan 10 procent van de totale biermarkt.” De ambities reiken ook buiten de landsgrenzen: “we willen uiteindelijk niet alleen Nederland maar ook Europa veroveren.”

En er zijn natuurlijk al plannen voor nieuwe smaken. “We willen regelmatig nieuwe smaken lanceren en dan kijken wat het beste wordt ontvangen.” Bang dat de ‘grote jongens’ dan in no time met hetzelfde smaakje komen? “Met die snelheid valt het best mee. Als relatief kleine speler kunnen wij veel sneller schakelen: wij hebben gelukkig geen twintig directielagen die akkoord moeten geven.”

info@drinkbozu.com
www.drinkbozu.com
www.hardseltzer.com

Aletta Solutions: gesprekje met computer in plaats van saaie vragenlijsten

Alexandra Matei, Fennie van der Graaf en Naila Loudini van Aletta Solutions
Fotografie: Jan Buwalda

Vier studenten doen in 2020 mee aan een ondernemerscompetitie van de Rijksuniversiteit. Het doel van de competitie? Het ontwikkelen van een innovatief product dat gebruikt zou kunnen worden in de gezondheidszorg. De vier kwamen bij elkaar in het groepje terecht en bedachten gaandeweg het winnende concept: een dialoogsysteem voor klinisch onderzoek.

Een dialoogsysteem is een computersysteem dat bedoeld is om met een mens te praten. Fennie van der Graaf, Alexandra Matei, Naila Loudini en Vlad Iftime werken aan een manier om met zo'n systeem data te verzamelen voor klinisch onderzoek.

De gegevens voor klinisch onderzoek worden nu nog verworven door patiënten lange, saaie vragenlijsten te laten invoeren. Door het gebruik van een dialoogsysteem heeft de patiënt als het ware een gesprek met een computer die vragen stelt en reageert op de antwoorden van de patiënt. "Het is een manier waarop de patiënt zich dus meer betrokken voelt bij het onderzoek", stellen de vier.

Na het winnen van die eerste competitie zat het team van Aletta Solutions niet stil. Waar het team in maart 2021 nog derde werd tijdens het VentureLab Weekend van de RuG, wonnen de vier een jaar later de eerste prijs tijdens het VentureLab Weekend 2022, waren ze finalisten bij de Philips Innovation Award 2022 én wonnen ze de Anner Award in juni. Ook deden ze mee aan het eenjarige VentureLab Accelerator Program. Voor Fennie, Alexandra, Naila en Vlad is het nu de uitdaging om zoveel mogelijk

data te verzamelen en te verwerken zodat het dialoogsysteem zoveel mogelijk termen herkent. Want hoe meer termen het systeem kent, hoe beter het de interactie kan aangaan met de patiënt. De komende tijd starten ze met het maken van een prototype en plannen ze pilot-studies in.

Maar, zo geven de vier toe, er komt natuurlijk veel meer kijken bij het opzetten van een start-up dan alleen het maken van een product. Fennie: "Een groot deel van onze tijd zijn we aan het netwerken, op zoek naar strategische partners en investeerders en het onderhouden van de partners die er al zijn."

De vier maken veel gebruik van de netwerk-evenementen die door bedrijven worden georganiseerd en zijn enthousiast over de mogelijkheden die start-ups hebben in Groningen. Naila: "Groningen is niet voor niets de snelst groeiende campus van Nederland! Er is hier veel ruimte voor investeringen." "Ondernemers zijn erg bereid om advies te geven en ons verder te helpen", vult Alexandra haar aan. Fennie: "Organisaties als Founded in Groningen hebben een goedwerkende helpdesk en geven ons tips over funding." De vier hebben verschillende mentoren met veel ervaring en goede connecties in het veld. En met hun drive zit het ook wel goed, Fennie: "We houden van innovatie en technologie, dus we zitten helemaal in ons element hier!"

contact@aletta-solutions.nl
aletta-solutions.nl

Een simpel dopje voor de Apple Pencil bleek een gat in de markt

Het begon toen Marc Tuinier zijn Apple Pencil liet vallen en het puntje brak. Zonde, want een nieuwe Apple Pencil kost zo weer 100 euro. Dat moet anders kunnen, dacht Tuinier. En dus bedacht hij een dopje voor op het topje van de Apple Pencil. Na een eerste proefversie, kwam hij met een tweede versie: PenTips 2. Een siliconen dopje met een eigen gepatenteerde techniek dat zowel het topje beschermt als meer grip biedt. Via crowdfundingwebsite Kickstarter probeerde de 26-jarige ondernemer om 10.000 euro bij elkaar te krijgen om de PenTips 2 te financieren. Dat werd met gemak 180.000 euro.

Een gat in de markt dus. Start-up PenTips valt onder moederbedrijf Nuwa Innovation. Voor dit moederbedrijf, met alweer acht producten op de markt, werken ondertussen achttien mensen. Jaaromzet? Een miljoen euro.

Een mega-succes kun je wel stellen. Maar dat het opzetten van een start-up niet altijd rozengeur en maneschijn is, weet Tuinier maar al te goed. Negen bedrijven duurde het voordat hij Nuwa Innovation startte. "Ik heb eigenlijk altijd al een succesvol bedrijf willen opzetten", vertelt hij. Zijn eerste stappen in de start-up-wereld zette hij in de dienstverlening toen hij nog in een Apple Store werkte. Samen met een collega had hij destijds een servicebedrijfje dat workshops en 1-op-1-sessies organiseerde voor bedrijven die Apple-apparaten gebruiken. Ook met het beheren van social media-accounts

en zelfs de verkoop van fysieke producten had Tuinier ervaring, al kwam geen enkel bedrijf goed van de grond. Zijn ideeën werden steeds weer afgekeurd tijdens pitch-evenementen van Groningse ondernemingen. Tuinier: "Dat was natuurlijk niet bepaald motiverend, dus nadat mijn ideeën negen keer waren afgewezen, gaf ik mezelf nog één kans. Als dit het niet wordt dan kap ik ermee, dacht ik."

Het tiende idee bleek een gouden. Robert van den Berg, eigenaar van LinQhost Managed Hostingdiensten, zag zijn ideeën zitten en wilde graag Tuiniers mentor worden. Samen met het netwerk van Van den Berg en expertise en de ondersteuning van organisaties als Founded in Groningen, G-Force Capital en Yes Digital kreeg Tuinier de kansen om zijn concept verder te ontwikkelen.

"Groningen is het Utrecht van het Noorden"

En Groningen blijkt daar een uitstekende plek voor te zijn. "Er is superveel talent hier in Groningen door de onderwijsinstellingen die hier zitten. En leuke projecten, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe producten, houden mensen hier vast. Ik zeg altijd: Groningen is het Utrecht van het Noorden: veel onderwijsinstellingen, jonge mensen en veel verschillende restaurants!"

info@nuwainnovation.com
nuwainnovation.com

"Ik gaf mezelf nog één kans. Als dit het niet wordt dan kap ik ermee, dacht ik"

Marc Tuinier van PenTips
Fotografie: Jan Buwalda

Cyber security: 1 op de 8 bedrijven wereldwijd slachtoffer

“Online inbreken
is niet alleen voor
professionals,
iedereen kan het”

Erik Rutkens

Cybercriminaliteit klinkt als iets uit wat alleen grote bedrijven of instanties aangaat, bedrijven zoals Facebook, multinationals of buitenlandse overheden. In elk geval niet iets wat mij als lokale ondernemer aangaat, toch? Nou, eigenlijk wel. Uit cijfers van verzekeraars blijkt namelijk dat 1 op de 8 bedrijven wereldwijd slachtoffer worden van cybercriminaliteit. Meer dan de helft van die getroffen bedrijven overleeft het niet.

Hoog tijd dus om je eens te verdiepen in cybercriminaliteit en -security. Bij een instantie als een bank kunnen je je daar nog wel iets bij voorstellen, zegt Erik Rutkens, voorzitter van de Stichting Cyber Security Noord-Nederland, die ondernemers helpt zich te beschermen tegen cyberaanvallen. “Maar dat het ook bij de bakker op de hoek kan gebeuren, ligt misschien minder voor de hand. Die bakker heeft naar alle waarschijnlijkheid een kassa, boekhoudprogramma, machines, sloten en voorraden die gekoppeld zijn

aan het internet. Iemand zou in het systeem kunnen breken om bijvoorbeeld de oven verkeerd in te stellen om vervolgens veel geld te vragen voor het weer in orde maken van alles. Als de bakker niet kan of wil betalen is er weinig wat hij kan doen om de regie weer in handen te krijgen.”

Als we kijken naar welke cybercriminaliteit Groningse ondernemers het snelst zullen tegenkomen, staat ransomware op nummer één, gevolgd door CEO-fraude, zegt Rutkens. Naast deze twee komt het volgens Rutkens ook af en toe voor dat ex-medewerkers fraude plegen, saboteren of spioneren. Ook DDoS-aanvallen zouden voor kunnen komen. Dat deze aanvallen allemaal door professionele hackers worden uitgevoerd, is allang niet meer het geval, zegt de voorzitter. “Op het internet zijn massa’s tutorials te vinden over hoe je in online systemen kan binnendringen. Er bestaan zelfs kant-en-klare pakketten die je kunt kopen en zo

kunt gebruiken. Iedereen zou het in principe kunnen doen.” Gelukkig zijn er een aantal stappen die je als ondernemer kunt ondernemen om het online inbrekers zo moeilijk mogelijk te maken. Rutkens geeft vier tips:

- Zorg dat je fatsoenlijke wachtwoorden hebt of bijvoorbeeld gebruik maakt van een wachtwoordkluis. Gebruik dus niet wachtwoorden als: ‘123456’. Die zijn te makkelijk te raden. Verander ook de wachtwoorden van apparaten die door leveranciers zijn ingesteld;
- Gebruik tweestapsverificaties waar mogelijk;
- Wees alert op phishing e-mails die je verleiden om op een linkje te klikken of gegevens achter te laten. En wees je ervan bewust dat e-mailadressen gehackt kunnen worden en mailtjes niet altijd van de echt afzender zijn;
- Installeer zo snel mogelijk updates van software die je gebruikt.

Cybersecurity Scans: hoe ver kun je komen als buitenstaander?

Benieuwd in hoeverre jouw bedrijf beschermd is tegen cybercriminaliteit? Stichting Cyber Security Noord-Nederland biedt ondernemers gratis scans aan die duidelijk maken welke gevaren er op de loer liggen en vooral: wat er dan beter kan.

Jeffrey Mulder (22), vierdejaars student Network & Security Engineering, is een van de afnemers van die scans. “Er zijn vier onderdelen die we scannen”, vertelt hij. “Allereerst bekijken we de digitale voetafdruk van het bedrijf. Wat vinden we als we het bedrijf intikken op Google. Wat is informatie die elke leek zou kunnen vinden?” Daarna wordt de website onder de loep genomen. “Wat voor gegevens zijn daarop te vinden? Staan er bijvoorbeeld e-mailadressen of telefoonnummers op? Hoe is de website beveiligd?”

Deze eerste stappen kunnen op afstand gedaan worden. “Na deze twee scans komen we langs voor een organisatorische en een technische scan. Bij de organisatorische scan kijken we naar social engineering. Hoe bewust zijn de medewerkers van de mogelijkheden die ‘slechteriken’ hebben. Ook kijken we naar de veiligheid van back-ups en of gebruikers zich ook moeten identificeren bij online processen. Als laatste voeren we een technische scan uit op het netwerk: hoe goed is het netwerk beveiligd en hoe ver kun je komen als buitenstaander?”

Een grondig gebeuren dus, zo’n check van Cybersecurity Noord-Nederland. Niet voor niets spreken de scanners daarom ook met het bedrijf af dat ze zorgvuldig met gevonden informatie omgaan. Nadat alle onderdelen zijn gescand, krijgt het bedrijf een adviesrapport met de risico’s en een advies over wat er verbeterd zou kunnen worden en hoe. De uitslagen verschillen erg per bedrijf, maar Mulder ziet wel dat elke klant even wakker wordt geschud en weer bewust wordt van wat er allemaal kan gebeuren. “En daarbij: we zien dat meer dan de helft van de bedrijven die overvallen wordt door een aanval het niet overleeft. Dus wat mij betreft is het niet de vraag of je het moet doen, maar wanneer je het moet laten doen.”

Pouw Rent Autoverhuur: “zwakke schakel in ons netwerk”

Pouw Rent Autoverhuur is een bedrijf waar recentelijk zo’n security scan is uitgevoerd. De accountant van het bedrijf stelde voor een security check te doen. “We hebben te maken met ontzettend veel persoonsgegevens”, vertelt eigenaar Stephan van der Veer. “Als iemand een auto bij ons komt huren, moet er heel wat informatie worden ingevuld. Het is erg belangrijk dat die informatie goed beveiligd is.”

Zes weken geleden ging het bedrijf het proces in en Van der Veer is zeer tevreden over het resultaat. Tijdens een intake-gesprek werd verteld over de bedoeling en de procedure van de scan. Een week later stond het fysieke bezoek op de agenda. Van der Veer: “Het ging snel, er waren korte lijntjes en we konden ermee stoppen wanneer we wilden.” Grote beveiligingsgaten werden niet gevonden. “Maar we zijn ons wel weer bewust van het feit dat bijvoorbeeld de airco die we op afstand aan en uit kunnen doen een zwakke schakel kan zijn in ons netwerk. Dat zijn van die dingen die je niet gelijk linkt aan cybercriminaliteit. En we gaan de wachtwoorden nog wat vaker wijzigen, dat kan volgens mij niet vaak genoeg”, aldus Van der Veer.

Aanmelden voor een scan kan via
scans@cybersecurity-noord.nl

Stephan van der Veer, eigenaar Pouw Rent Autoverhuur
Fotografie: Martijn Scholtens

Cybersecurity-woordenboek

- CEO-fraude: vorm van fraude waarbij een aanval e-mails verstuurt zogenaamd uit naam van de CEO of CFO van een bedrijf om een medewerker van de financiële afdeling te overtuigen of onder druk te zetten om geld over te maken;
- cybercriminaliteit: criminaliteit waarbij men een computersysteem aanvalt of misbruikt voor criminele activiteiten
- cybersecurity: het nemen van maatregelen om te voorkomen dat iets of iemand online inbreekt in je bedrijf en daar een storing of uitval veroorzaakt of misbruik maakt van je computer of ander informatiesysteem;
- DDoS-aanval (Distributed Denial-of-Service-aanval): aanval door een verzameling computers of andere apparaten die tegelijk proberen om een computer (netwerk) of dienstverlening uit te schakelen;
- malware: kwaadaardige software die aanvallers op een digitaal systeem zetten om er op afstand bij te kunnen, het te vernielen of informatie te stelen;
- phishing: aanval waarbij de aanvalleur iemand verleidt om belangrijke informatie te geven, zoals bijvoorbeeld inloggegevens of creditcardgegevens;
- ransomware: de aanvallers gijzelen data van het slachtoffer en gebruiken drukmiddelen om het slachtoffer over te halen te betalen.

Cybersecurity Noord-Nederland
Lübeckweg 2 in Groningen
06 53 31 79 77 (nummer van Erik Rutkens)
info@cybersecurity-noord.nl